

ПРОГРАМИ

для підготовки до вступних випробувань до ад'юнктури Національного університету оборони України у 2025 році

Вступні випробування включають:

додатковий іспит зі спеціальності (для осіб, які мають базову освіту, що відрізняється від спеціальності вступу);

іспит з філософії;

іспит з іноземної мови;

іспит із спеціальності.

Додатковий іспит зі спеціальності складають особи, які мають базову освіту, що відрізняється від спеціальності, обраної ними для вступу. Він складається в першу чергу. За результатами його складання приймається рішення про допуск до наступних іспитів. Результати додаткового іспиту зі спеціальності до розрахунку конкурсного балу вступника не входять.

Вступний іспит з філософії включає питання в обсязі стандарту вищої освіти магістра.

Вступний іспит з іноземної мови включає питання в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та полягає у визначенні рівня комунікативної та мовної компетенції вступників. Вступники, які підтвердили свій рівень знань, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняються від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

Вступний іспит зі спеціальності включає питання в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності.

Під час вступного іспиту вступник в усній формі відповідає на питання білету. У разі потреби можуть бути поставлені додаткові питання, що не виходять за межі програми вступного випробування і дають змогу оцінити повноту відповіді. Знання вступників оцінюються за результатами відповідей на кожне з питань відповідного розділу за 100-бальною шкалою:

“96–100” – вступник має системні, ґрунтовні знання, виявляє неординарні творчі здібності, вміє формулювати і визначати шляхи розв'язування проблем, висловлює власне ставлення до них;

“90–95” – вступник має ґрунтовні знання, здатний аргументовано і творчо використати їх у нестандартних ситуаціях, вміє формулювати і визначати шляхи розв'язування проблеми;

“80–89” – вступник має ґрунтовні теоретичні знання з питань співбесіди, здатний аргументовано їх використовувати;

“75–79” – вступник вільно володіє матеріалом, застосовує знання в дещо змінній інтерпретації, використовує загальновідомі докази у власній аргументації;

“65–74” – знання вступника є достатньо повними, вступник вміє правильно аналізувати теоретичний матеріал, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але містить деякі неточності;

“60–64” – вступник правильно, логічно відтворює матеріал, застосовує знання у стандартних ситуаціях, розуміє основні теоретичні положення, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок;

“55–59” – вступник виявляє розуміння основних положень теоретичного матеріалу, вміє застосовувати знання під час розв’язання завдань за зразком. Відповідь його правильна, але недостатньо обґрунтована;

“50–54” – вступник розуміє основний теоретичний матеріал з зазначених питань співбесіди, здатний з помилками й неточностями дати відповідь на питання;

“40–49” – вступник знає близько половини теоретичного матеріалу, під час викладення матеріалу допускає суттєві неточності, для надання правильних відповідей йому потрібна допомога членів комісії;

“35–39” – вступник відтворює менше половини матеріалу, дає відповіді з допомогою членів комісії;

“15–34” – вступник фрагментарно відтворює незначну частину теоретичного матеріалу з зазначених питань співбесіди, виявляє невпевненість і неточність у відповідях на додаткові й навідні питання;

“0–14” – вступник не розрізняє об’єкта теоретичного матеріалу, не може дати відповідь на елементарні питання.

Оцінка знань визначається як середній бал за окремі питання. Максимальна оцінка становить 100 балів.

Вступників, які за результатами вступного іспиту не пройшли порогового рівня (набрали менше 60 балів), до подальшого складання вступних випробувань та участі у конкурсі не допускають.

Сума балів, яку набрав вступник за результатами складання вступних випробувань, становить його конкурсний бал (**КБ**), що визначається наступним чином

$$\mathbf{КБ} = \mathbf{К}_1 \cdot \mathbf{ВІС} + \mathbf{К}_2 \cdot \mathbf{ВІМ} + \mathbf{К}_3 \cdot \mathbf{ВІФ} + \mathbf{ДБ}$$

де: $\mathbf{К}_1$, $\mathbf{К}_2$, $\mathbf{К}_3$ – вагові коефіцієнти результатів вступних випробувань ($\mathbf{К}_1=0,5$; $\mathbf{К}_2=0,25$; $\mathbf{К}_3=0,25$);

ВІС – результат вступного іспиту із спеціальності (за шкалою від 0 до 100 балів);

ВІМ – результат вступного іспиту з іноземної мови (за шкалою від 0 до 100 балів);

ВІФ – результат вступного іспиту з філософії (за шкалою від 0 до 100 балів);

ДБ – сума додаткових балів за наукові (службові) досягнення та середнього балу (за чотирибальною шкалою) додатка до диплома, на основі якого здійснюється вступ.

Рішення про зарахування додаткових балів приймає Приймальна комісія

після прийняття вступного іспиту зі спеціальності відповідно до табл. 2.

Таблиця 2

Значення додаткових балів за наукові (службові) досягнення

Наукові та службові досягнення	Код	Бали
Додаток до диплома про вищу освіту, на основі якого здійснюється вступ	ДБ1	середній бал
Патент на винахід за обраною галуззю (враховується не більше одного патенту)	ДБ2	2
Деклараційний патент на корисну модель за обраною галуззю знань (враховується не більше одного патенту)	ДБ3	1
Наукова стаття за обраною галуззю знань у науковому виданні, включеному до Переліку фахових видань України (враховується не більше однієї статті)*	ДБ4	1
Посвідчення учасника бойових дій	ДБ5	1
Посвідчення про нагородження державною нагородою:		
звання Герой України, медаль “За військову службу Україні”	ДБ6	4
орден Богдана Хмельницького, орден “За мужність”, орден Данила Галицького	ДБ7	3
медаль “За бездоганну службу”	ДБ8	2
Посвідчення про нагородження відзнакою Міністерства оборони України (“За зразкову службу”, “Знак пошани”, “За військову доблесть”)	ДБ9	1
Посвідчення про нагородження відзнакою Головнокомандувача Збройних Сил України (нагрудний знак “Хрест Заслуги”, “Хрест Хоробрих”, “Срібний Хрест”)	ДБ10	1

* – якщо видання включене до міжнародних наукометричних баз, додається 1 бал.

Під час розрахунку середнього балу додатка до диплому про вищу освіту враховуються, незалежно від форми контролю (іспит, диференційований залік, залік), усі підсумкові оцінки з навчальних дисциплін, практик та всіх видів атестації за чотирибальною шкалою.

Для визначення середнього балу додатка до диплому про вищу освіту, що не містить оцінок у чотирибальній шкалі, застосовують порядок переведення оцінок додатка до диплому про вищу освіту та атестації відповідно до табл. 3.

Таблиця 3

Порядок переведення оцінок додатка до диплому про вищу освіту та атестації

Оцінка за чотирибальною шкалою	100-бальна шкала	Двобальна система оцінювання
--------------------------------	------------------	------------------------------

Відмінно (5)	100	
Добре (4)	89	Зараховано
Задовільно (3)	74	

Програма вступного випробування з філософії для кандидатів на навчання в ад'юнктурі (для всіх спеціальностей)

- Онтологічні та світоглядні передумови виникнення філософії.
- Предмет і особливості філософського знання.
- Роль філософії у формуванні методологічної культури, гуманістичного світогляду офіцерів Збройних Сил України.
- Основні риси античної філософії.
- Філософія середньовічного суспільства.
- Філософія епохи Відродження.
- Філософія Нового часу: проблема методу наукового пізнання.
- Класична німецька філософія та її досягнення.
- Філософія Києво-Могилянської академії.
- Вчення І. Канта про “вічний мир”.
- Проблема війни та армії в історії філософії.
- Особливості способу філософствування в Україні в XVI–XVIII ст.
- Філософія в університетах України (академічна філософія) XIX– початку XX ст.
- Основні етапи формування філософської думки в Україні.
- Ренесансна філософія Н. Макіавеллі у творах “Державець” та “Про військове мистецтво”.
- Позитивізм як один з напрямів некласичної філософії.
- Головні напрями сучасної світової філософії.
- “Філософія життя” як реакція на загальну кризу раціоналістичної філософської традиції.
- Основні ідеї “другої хвилі” позитивізму.
- Основні ідеї філософії екзистенціалізму.
- Проблема пізнання в філософії.
- Проблема істини у філософії.
- Особливості наукового пізнання. Рівні наукового пізнання.
- Сутність критичного мислення.
- Сутність та логічна структура спростування і критики.
- Поняття абстрактного мислення в логіці.
- Сутність поняття, судження, умовиводу в формальній логіці.
- Українська філософська думка XX століття.
- Поняття та типи світогляду.
- “Філософія серця” Памфіла Юркевича.
- Природне і соціальне в людині.
- Природа і сутність людини.
- Поняття “людина”, “індивід”, “особистість” у філософії.

Філософські аспекти антропосоціогенезу.
 Поняття та основні характеристики суспільства.
 Екологічний аспект буття суспільства.
 Проблема суспільного процесу, його періодизації.
 Рушійні сили суспільно-історичного процесу.
 “Гібриди” війни і миру ХХІ століття.
 Суспільний ідеал і проблема соціального вибору.
 Філософське розуміння цінностей культури.
 Культура і цивілізація.
 Соціальне насильство, його природа і форми.
 Філософія війни К. Клаузевіца, її світоглядне та методологічне значення.
 Філософія української національної ідеї.
 Соціально-філософський аналіз війни і миру.
 Основні сфери суспільства.
 Філософські ідеї в діяльності Кирило-Мефодіївського товариства.
 Філософські ідеї Івана Франка.
 Суб’єкти і суб’єктність у суспільному розвитку.
 Армія в демократичному суспільстві.
 Соціально-філософські засади Стратегії всеохоплюючої оборони України.
 Соціально-філософські ідеї Михайла Драгоманова.
 Концепції національної еліти В’ячеслава Липинського та Дмитра
 Донцова.
 Гендерна культура в діяльності Збройних Сил України.
 Функції філософії.
 Основні ідеї філософії культури Дмитра Чижевського.
 Соціально-філософський аналіз формування армій нових незалежних
 держав.
 Походження війн та їхнє місце в історії.
 Філософія історії Михайла Грушевського.
 Передумови виникнення філософії в давній Індії.
 Суспільство як самоорганізована система.
 Ідея ноосфери в філософській екології Володимира Вернадського.
 Зародження філософії у давньому Китаї.
 Основні ідеї неопозитивізму та аналітичної філософії.
 Предмет і значення формальної логіки.
 Філософія Григорія Сковороди.
 Зміст філософських питань свободи, вибору, відповідальності.
 Засади та основні ідеї Доктрини військового лідерства у Збройних Силах
 України.
 Українська філософська думка ХХ століття.
 Основні цінності сучасного військового лідерства.
 Філософські ідеї в творчості Лесі Українки.
 Філософія пізнього (північного) Відродження.
 Філософські концепції людського існування.
 Формальна логіка про основні закони правильного мислення.

Література для підготовки:

1. Філософія: Підручник /Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль.- К.: Академія, 2011. URL: <http://moodle.nati.org.ua/mod/resource/view.php?id=7101>
2. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. Л. В. Губерського. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — Харків: Фоліо, 2017. — 621 с
3. Кралюк П. М. Історія філософії України : підручник. – К. : КНТ, 2015. – 652 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kraliuk_Petro/Istoriia_filosofii_Ukrainy.pdf
4. Нестеренко В.Г. Вступ до філософії . Онтологія людини. – К., 2016.
5. Філософія. Філософсько-методологічні проблеми воєнної теорії та практики. Навч.-метод. посібник. Курс лекцій. Укл.: Л.М. Будаг'янц, М.В. Цюрупа, В.С. Чорний та ін. - К.: ВГІ НАОУ, 2000.-192 с .
6. Філософсько-методологічні проблеми військової теорії та практики: Навчально-методичний посібник./ Під ред. В. Богайчука.- К.: НУОУ, 2018.
7. Критичне мислення. Підручник для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей. – К. : Центр учбової літератури, 2020. – 370 с.
8. Стратегія воєнної безпеки України. Воєнна безпека – всеохоплююча оборона. затверджено Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>
9. Доктрина військового лідерства у Збройних Силах України, 2024.
10. Філософський енциклопедичний словник. НАНУ; Ін-тут філософ. ім. Г.С. Сковороди; Ред. кол.: В.І. Шинкарук, Є.К. Бистрицький, М.О. Булатов та ін. – К.: Абрис, 2002.
11. Філософія: словник термінів та персоналій / В. С. Бліхар, М. А. Козловець, Л. В. Горохова, В. В. Федоренко, В. О. Федоренко. – Київ: КВІЦ, 2020. – 274 с.

Програма вступного випробування з іноземної мови для кандидатів на навчання в ад'юнктурі (для всіх спеціальностей)

Вступне випробування до ад'юнктури відбувається у формі комплексного тесту, який складається з чотирьох субтестів, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетентностей. Субтести проводяться у такій послідовності: письмо, аудіювання, читання, говоріння.

Субтест 1. Письмо. Тестові завдання, що пропонуються кандидатам, дозволяють перевірити рівень володіння нормами сучасного писемного мовлення, здатність успішно виконувати комунікативні завдання в письмовій формі. Кількість завдань – одне.

Тестове завдання. Кандидати мають написати офіційний або неофіційний лист відповідно до завдання обсягом 100-130 слів.

До тексту висуваються такі вимоги:

прийнятна логіка структурування опису, тобто наявність відповідних частин: вступу, основної частини, висновків; використання слів логічного зв'язку частин опису.

граматична та лексична правильність опису;

відповідність встановленому обсягу;

охоплення всієї ключової інформації.

Перед початком тестування проводиться короткий інструктаж щодо порядку проведення субтесту.

На виконання субтесту з письма відводиться до 25 хвилин.

Субтест 2. Аудіювання. У субтесті з аудіювання перевіряється сформованість компетентностей розуміння як основного, так і повного змісту монологічних та діалогічних звукових тестів, а також вміння знаходити спеціальну та необхідну інформацію в аудіотекстах, які звучать стандартною мовою в звичайному темпі, а також розуміння основного змісту тексту, що стосується галузі власної професійної компетенції та здатність сприймати інформацію фактичного характеру.

Субтест з аудіювання складається з 15 завдань. До тесту включено завдання трьох типів: множинного вибору, перехресного вибору, завдання на заповнення пропусків.

Усі аудіоматеріали прослуховуються двічі.

Перед початком тестування проводиться короткий інструктаж щодо порядку проведення субтесту.

На виконання субтесту з аудіювання відводиться до 20 хвилин.

Субтест з аудіювання проводиться в лінгафонному кабінеті.

Субтест 3. Читання. Тестові завдання, що пропонуються кандидатам, спрямовані на перевірку рівня сформованості компетентності в читанні, а саме: детальне розуміння змісту прочитаного, вміння встановлювати значення лексико-граматичних одиниць на основі контексту, знання засобів організації дискурсу.

Тестований повинен розуміти прості автентичні тексти на знайому тематику, читати точні та основані на фактах тексти, що містять описи осіб, місць, речей та подій у теперішньому, минулому та майбутньому часі. Потрібно розуміти основний зміст і подробиці літературного тексту, вміти узагальнювати та співвідносити інформацію у доволі складних текстах.

У субтесті використовуються завдання трьох видів: множинного, перехресного та альтернативного вибору.

Множинний вибір – вибір з декількох запропонованих відповідей. Множинний вибір може бути представлено у різних формах. Його узагальнена структура складається з основи, в якій пропущено один з елементів. Для заповнення пропусків надається чотири варіанти відповідей.

Перехресний вибір – зіставлення або встановлення відповідності. Він існує у багатьох різновидах: зіставлення заголовків / ключових речень /

запитань з текстами / частинами текстів для читання.

Альтернативний вибір – цей тестовий метод є варіантом множинного вибору лише з двома варіантами відповідей – “правильно” і “неправильно”.

У субтесті використовуються автентичні тексти, які може бути адаптовано, обсягом до 500 слів. Порядок розташування тестових завдань відповідає послідовності надання інформації у текстах.

Субтест з читання містить 20 тестових завдань, із них:

10 – множинного вибору;

5 – перехресного вибору;

5 – альтернативного вибору.

Під час проведення субтесту з читання кандидати записують відповіді у бланки для відповідей. Писати або робити будь-які позначки у буклетах забороняється. Кандидати повинні писати розбірливо, виправлення повинні бути зрозумілими. Кожне виправлення завіряється особистим підписом кандидата.

На виконання субтесту з читання відводиться до 40 хвилин.

Субтест 4. Говоріння. Говоріння здійснюється у формі діалогу чи монологу і є спрямованим до однієї особи або до необмеженої кількості осіб. Акт говоріння завжди має певну мету, мотив, в основі якого лежить потреба; предмет – думки того, хто говорить; продукт – висловлювання (діалог або монолог) і результат, який може виражатися у вербальній чи невербальній реакції на висловлювання.

Субтест з говоріння перевіряє уміння здійснювати усну комунікацію відповідно до заданого питання та рівня компетентності з цього виду мовленнєвої діяльності і проводиться іноземною мовою у формі інтерв'ю двома членами комісії (співрозмовник та екзаменатор).

Кандидат повинен продемонструвати: вміння спілкуватися у повсякденних та стандартних робочих ситуаціях:

здатність описувати людей, місця та речі, розповідати про теперішні, минулі, майбутні події логічно завершеними розмовними блоками, стверджувати факти;

порівнювати, протиставляти, надавати конкретні інструкції та вказівки, ставити передбачувані запитання і відповідати на такі запитання;

здатність обговорювати у звичайній неформальній обстановці конкретні теми, наприклад: робочі та сімейні справи, власне оточення, інтереси, подорожі, новини дня тощо;

здатність говорити розгорнутими реченнями в повсякденних ситуаціях, наприклад: під час вирішення особистих питань та питань, що пов'язані з житлом, давати складні, детальні та довгі пояснення, обговорювати зміни планів щодо подорожей або інших справ.

Рекомендовані теми до співбесіди:

персональна ідентифікація;

загальне робоче оточення і повсякденна робота, стосунки з колегами;

ділові та туристичні подорожі;

міжнародні конференції, зустрічі, дискусії;

здоров'я та особиста безпека;
 світові ризики і катаклізми останнього десятиліття;
 сучасні та перспективні технології;
 захист навколишнього середовища;
 Збройні Сили України та провідних країн світу;
 обрана галузь знань, сучасні методи дослідження, наукові інтереси та амбіції;
 питання професійного та академічного характеру.

На виконання субтесту з говоріння відводиться до 15 хвилин на одну особу.

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю А1 освітні науки (011 Освітні, педагогічні науки)

Педагогіка вищої військової школи як наука і мистецтво.

Актуальні питання розвитку педагогіки вищої військової школи в умовах модернізації вищої школи в Україні.

Зв'язок педагогіки вищої військової школи з іншими науками.

Система вищої освіти в Україні.

Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти.

Типи і статус ВВНЗ, критерії їх визначення.

Сучасний вищий військовий навчальний заклад як освітній, культурний і просвітницький центр.

Пріоритетні завдання та напрями діяльності сучасного ВВНЗ.

Нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності ВВНЗ.

Стандарти вищої освіти.

Професійні стандарти.

Компетентнісна спрямованість стандартів вищої освіти.

Ліцензування та акредитація ВВНЗ в Україні.

Методологія педагогіки вищої військової школи.

Сутність і структура методології педагогічної науки.

Сучасні методологічні настанови щодо підготовки фахівців із вищою професійною освітою.

Дослідницькі методи у педагогіці вищої військової школи.

Система методів науково-педагогічного пошуку.

Освітня програма підготовки фахівців.

Види і структура освітніх програм підготовки у вищій військовій школі.

Принципи і підходи до розроблення освітньо-професійних, освітньо-наукових програм.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу у вищій військовій школі.

Проектування освітнього змісту з дисципліни та його відображення у навчально-методичних виданнях (підручниках, посібниках).

Професіограма викладача вищої військової школи.

Особливості формування професійних вимог до викладача в умовах компетентнісної освітньої парадигми.

Основні етапи професійного розвитку викладача (компетентність, професіоналізм, майстерність), їх визначальні ознаки, найважливіші новоутворення.

Дидактичні основи навчання у вищій військовій школі.

Загальне поняття про дидактику.

Закономірності, принципи та підходи до організації навчання у вищій військовій школі.

Проектування цілей і результатів навчання.

Основні функції навчання.

Зв'язок навчання з вихованням і розвитком особистості.

Загальне поняття про зміст навчання та його складові.

Особливості розроблення змісту навчання за рівнями вищої освіти, видами освітніх програм.

Форми, методи, засоби навчання у вищій військовій школі.

Види навчальних занять у ВВНЗ.

Самостійна робота як провідна форма навчання у вищій військовій школі.

Особливості планування та організації самостійної роботи курсантів (слухачів) у ВВНЗ.

Технологізація навчального процесу у вищій військовій школі.

Класифікація технологій навчання та їх основні ознаки.

Характеристика сучасних технологій навчання.

Дидактичні та технологічні засади контролю за навчальним процесом у ВВНЗ.

Загальне поняття про дидактичний контроль, принципи і підходи до його організації у вищій військовій школі.

Складові контролю, їх характеристика.

Види і форми контролю за навчально-пізнавальною діяльністю курсантів (слухачів).

Сутність і специфіка виховання військового фахівця із вищою освітою.

Принципи виховання.

Підходи до виховання особистості у вищій військовій школі.

Військовий виховний ідеал.

Методи і форми виховання у вищій військовій школі.

Класифікація методів виховання курсантів (слухачів).

Система виховних заходів, методика їх організації та залучення вихованців.

Місце і роль самовиховання у системі виховної роботи.

Основні напрями виховання у ВВНЗ.

Методика підготовки та проведення виховних заходів у ВВНЗ.

Види і форми виховних заходів.

Методичні підходи до підготовки та проведення виховних заходів у ВВНЗ.

Шляхи і способи залучення курсантів (слухачів) до підготовки та проведення заходів з військово-патріотичного виховання молоді.

Критерії оцінювання ефективності виховних заходів у ВВНЗ.

Теоретичні основи управління сучасним ВВНЗ.

Принципи і підходи до управління автономним ВВНЗ.

Основні функції освітнього менеджменту.

Система управління військовим вишем.

Технологічні підходи до планування навчально-методичної, наукової та виховної роботи кафедри.

Організація і контроль освітнього процесу у ВВНЗ.

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ВВНЗ, технологічні підходи до управління та постійного оновлення.

Моніторинг якості освітнього менеджменту ВВНЗ.

Критерії оцінювання ефективності системи управління у ВВНЗ.

Література для підготовки

1. Вітченко А.О., Осьодло В.І. Педагогіка вищої військової школи : підруч. Київ : НУОУ, 2017. 504 с.

2. Вітченко А.О. Дієвий гуманізм захисників України як протипага рашизму. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2022. № 1 (103). С. 78–90. DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2022-103-1-78-90>

3. Вітченко А. О. Неперервність підготовки військових педагогів: від компетентності до професіоналізму та майстерності. *Військова освіта* : збірник наук. праць НУОУ. 2014. № 1 (29). С. 43–51.

4. Вітченко А. О., Осьодло В. І., Салкуцян С. М. Технології навчання у вищій військовій школі : теорія і практика ; за ред. В.М. Телелима : навч.-метод. посіб. Київ : Вид-во НУОУ, 2016. 272 с.

5. Наказ МО України від 15.02.2024 № 120 “Про затвердження Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, закладах фахової передвищої військової освіти”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0453-24#Text> (дата звернення: 17.01.2025).

6. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р “Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text> (дата звернення: 17.01.2025).

7. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ : ТОВ “ЦС”, 2015. 32 с.

8. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В.Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/717657/1/Посібник_якість%20вищої%20освіти.pdf

Програма окремого вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю А1 освітні науки (011 Освітні, педагогічні науки) з іншою базовою освітою

Військова педагогіка як окрема галузь педагогічної науки.

Предмет, мета і завдання військової педагогіки.

Історія зародження і розвитку військової педагогіки в Україні.

Зв'язок військової педагогіки з іншими науками.

Методологія військової педагогіки.

Структура методології військово-педагогічної науки.

Сучасні методологічні настанови щодо підготовки військовослужбовців-професіоналів.

Дослідницькі методи у військовій педагогіці.

Система методів науково-педагогічного пошуку.

Військово-педагогічний процес як цілісне явище.

Суб'єкти військово-педагогічного процесу, сучасні вимоги до їх взаємодії.

Професійні вимоги до офіцера як керівника військово-педагогічного процесу.

Етапи професіоналізації військового педагога.

Військова дидактика.

Закономірності, принципи та підходи до організації навчання військовослужбовців.

Проектування цілей і результатів навчання.

Основні функції навчання.

Зв'язок навчання з вихованням і розвитком особистості військовослужбовця-професіонала.

Загальне поняття про зміст навчання та його компоненти.

Особливості розроблення змісту навчання за напрямками підготовки військовослужбовців.

Форми, методи, засоби навчання у військовій частині (підрозділі).

Види навчальних занять для військовослужбовців.

Самостійна робота як провідна форма навчання військовослужбовців.

Особливості планування та організації самостійної роботи військовослужбовців.

Технологізація навчального процесу у військовій частині (підрозділі).

Класифікація технологій навчання військовослужбовців, їх провідні ознаки.

Характеристика сучасних технологій навчання.

Дидактичні та технологічні засади контролю навчальних досягнень військовослужбовців з дисципліни.

Загальне поняття про дидактичний контроль, принципи і підходи до його організації. Складові контролю, їх характеристика.

Види і форми контролю за навчально-пізнавальною діяльністю військовослужбовців.

Сутність і специфіка виховання військовослужбовців.

Принципи виховання.

Підходи до виховання особистості військовослужбовця-професіонала у військовій частині (підрозділі).

Військовий виховний ідеал.

Методи і форми виховання військовослужбовців.

Класифікація методів виховання військовослужбовців.

Система виховних заходів, методика їх організації та залучення вихованців.

Місце і роль самовиховання у системі виховної роботи військової частини (підрозділу).

Основні напрями військового виховання.

Методика підготовки та проведення виховних заходів у військовій частині (підрозділі).

Види і форми виховних заходів.

Методичні підходи до підготовки та проведення виховних заходів за участю військовослужбовців.

Шляхи і способи залучення військовослужбовців до підготовки та проведення заходів з військово-патріотичного виховання.

Критерії оцінювання ефективності виховних заходів у військовій частині (підрозділі).

Теоретичні основи управління військово-педагогічним процесом у військовій частині (підрозділі).

Основні функції військово-педагогічного менеджменту.

Технологічні підходи до планування навчально-методичної, наукової та виховної роботи циклових предметних комісій у військовій частині (підрозділі).

Організація і контроль якості військово-педагогічного процесу у військовій частині (підрозділі).

Література для підготовки

1. Військове виховання: історія, теорія та методика : навч. посіб. за ред. В. В. Ягупова. Київ, 2002. 560 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Yahupov_Vasyl/Viiskove_vykhovannia_istoriia_teoriia_ta_metodyka/

2. Військова педагогіка у професійній діяльності офіцера і сержанта : навч. посіб. ; у 2-х ч. Ч. 1 : Загальні основи педагогіки та військова дидактика ; О. В. Бойко [та ін.]. Львів : АСВ, 2012. 447 с. URL : [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FM=T&JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EI%3D%21NBUV\\$%3C.%3E%29%2A%28%3](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FM=T&JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3EI%3D%21NBUV$%3C.%3E%29%2A%28%3)

[С.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=GOD&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=JwU_B&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=U=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ц4(4УКР)4$)

3. Військова педагогіка у професійній діяльності офіцера і сержанта : навч. посіб. ; у 2-х ч. Ч. 2 : Методика та системи виховання військовослужбовців : О. В. Бойко [та ін.]. Львів : АСВ, 2012. 369 с. URL : [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=JwU_B&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=U=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ц4(4УКР)4$)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=JwU_B&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=U=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ц4\(4УКР\)4\\$](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=JwU_B&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=U=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ц4(4УКР)4$)

4. Замотаєва Н. В. Військова педагогіка: історія, теорія, практика : навч. посіб. Київ : Альфа Реклама, 2021. 364 с. URL: <https://nuou.org.ua/assets/files/kvp/kvp-np-zamotaieva.pdf>

5. Кримець Л. В. Гендерна компетентність військового керівника: проблеми формування та досвід АТО. *Військова освіта*. 2016. № 2. С. 138–145. URL: <https://doi.org/10.33099/2617-1783/2016-2/138-145>

6. Педагогічна майстерність: Хрестоматія : навч. посіб. Упоряд. : І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін. ; за ред. І. А. Зязюна. Київ : Вища школа, 2006. 606 с. URL: https://www.pedagogic-master.com.ua/public/Zyazun_Hrestomatiya2008.pdf

7. Ягупов В. В. Військова дидактика : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2000. 399 с.

8. Ягупов В.В. Основи військово-дидактичних знань : навч. посіб. Київ : РВЦ “Київський університет”, 1999. 376 с.

URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Yahupov_Vasyl/Viiskova_dyaktyka.pdf

9. Фіцула М. М. Педагогіка : посіб. Київ : Акад., 2002. 528 с. URL: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=Фіцула%20M$)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=Фіцула%20M\\$](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=Фіцула%20M$)

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт (017 “Фізична культура і спорт”)

Предмет теорії і методики фізичного виховання як наукової та навчальної дисципліни.

Зміст понять “культура”, “фізична культура”. Зміст понять “фізичне виховання”, “система фізичного виховання”, “фізичний розвиток”.

Фізична культура як частина загальної культури. Ціннісний склад фізичної культури. Мета, завдання і принципи фізичного виховання в Україні.

Система методів фізичного виховання. Структура процесу навчання фізичним вправам. Характеристика принципів фізичного виховання.

Загальна характеристика засобів фізичного виховання.

Нормативно-правове забезпечення галузі “Фізична культура і спорт”.

Характеристика напрямів спорту: олімпійський спорт, професійний спорт, неолімпійський спорт, адаптивний спорт.

Сучасні тенденції розвитку професійного спорту в світі. Сучасні тенденції розвитку неолімпійського спорту в світі. Сучасні тенденції розвитку адаптивного спорту в світі.

Роль економіки у розвитку спорту.

Значення фізичної культури та спорту для розвитку економіки країни. Професійний спорт як різновид підприємницької діяльності.

Спонсорство у спорті: поняття, види.

Неофіційний командний залік: історія виникнення, значення для розвитку спорту, варіанти підрахунку.

Фактори, що впливають на результати виступів збірних команд на міжнародних спортивних аренах.

Актуальні проблеми адаптивного спорту.

Антидопінгова діяльність в спорті: проблеми та перспективи їх вирішення.

Основні завдання комплексного обстеження під час занять різними видами спорту.

Сучасні методи оцінки функціонального стану і функціональних можливостей спортсменів у процесі спортивного вдосконалення.

Стародавні Олімпійські ігри: започаткування, передумови відродження Олімпійських ігор сучасності.

Національний олімпійський комітет: діяльність, взаємозв'язок з МОК, МСФ.

Розвиток олімпійського руху в Україні.

Визначення і зміст понять “змагання”, “система підготовки спортсменів”, “спортивна підготовка”, “підготовленість”, “спортивне тренування”, “тренуваність”, “спортивна форма”. Мета, завдання, засоби та принципи спортивного тренування.

Особливості адаптації спортсменів різної кваліфікації і підготовленості.

Значення режимів чергування навантаження і відпочинку для побудови тренувального процесу.

Змагання у системі підготовки спортсменів. Способи проведення і характер змагань.

Методи наукових досліджень у теорії і методиці спортивної підготовки.

Технічна підготовка і її зміст. Засоби і методи контролю за технічною підготовкою.

Особливості тактичної підготовки спортсменів, її завдання, контроль за тактичною підготовленістю спортсменів.

Завдання та напрями психологічної підготовки спортсменів.

Загальна структура багаторічної підготовки і фактори, які її визначають. Основи відбору та орієнтації спортсменів.

Контроль, його види і місце в системі підготовки спортсменів.

Перетренованість, травматизм та захворюваність у тренувальному процесі.

Класифікація фізичних вправ. Кінематичні і динамічні характеристики фізичної вправи. Поняття про техніку.

Загальне поняття про адаптацію, її види, закономірності, значення для практики. Значення навантаження та відпочинку у процесі розвитку рухових якостей.

Поняття про техніку фізичних вправ та її характеристика. Помилки, причини їх виникнення й шляхи їх подолання при навчанні фізичним вправам.

Загальні поняття про методичні принципи навчання і виховання.

Визначення поняття “гнучкість”, її види. Завдання, засоби і методика розвитку гнучкості.

Визначення поняття “сила”. Види сили і режими роботи м’язів.

Методика розвитку максимальної сили.

Завдання, засоби і методика розвитку швидкісних якостей. Методика розвитку і контролю елементарних і комплексних форм прояву швидкості.

Характеристика витривалості, як рухової якості. Види витривалості, її значення. Методика розвитку спеціальної витривалості.

Координаційні здібності і методика їх розвитку. Силова підготовка, її характеристика. Фактори, що обумовлюють рівень її прояву.

Характеристика фізичного виховання, як педагогічного процесу.

Характеристика форм занять у фізичному вихованні.

Види контролю у процесі фізичного виховання, їх характеристика, завдання, методи.

Значення рухової активності у різних періодах життя. Наслідки обмеження рухової активності людини. Методи визначення обсягу рухової активності людини.

Характеристика понять “фізичне здоров’я”, “фізична підготовка”, “фізичний стан”, “фізичний розвиток”, “фізична підготовленість”, “фізичні якості”, “фізичне вдосконалення”.

Поняття про здоровий спосіб життя. Фактори здорового способу життя. Загальна характеристика видів спорту для всіх та їх класифікація.

Завдання та зміст різних видів лікарсько-педагогічного контролю.

Форми фізичної підготовки військовослужбовців.

Навчальні заняття з фізичної підготовки військовослужбовців. Ранкова фізична зарядка військовослужбовців.

Спортивно-масова робота військовослужбовців.

Фізичне тренування у процесі навчально-бойової діяльності. Самостійна фізична підготовка військовослужбовців.

Засоби фізичної підготовки військовослужбовців. Планування фізичної підготовки у військах (силах).

Підготовка керівників з фізичної підготовки у військах (силах). Контроль фізичної підготовки у військах (силах).

Облік фізичної підготовки у військах (силах).

Особливості застосування військово-прикладних та спеціальних вправ під час проведення різних форм фізичної підготовки.

Методика проведення навчальних занять з рукопашного бою. Методика проведення навчальних занять з подолання смуги перешкод.

Література для підготовки:

1. Андреева О.В. Фізична рекреація різних груп населення / Андреева О.В. К.: Поліграфсервіс, 2014. – 210 с. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/3152?show=full>
2. Барков В.М., Глазунов С.І., Жембровський С.М., Петрачков О.В., Погребняк Д.В., Сухорада Г.І., Фіногенов Ю.С. Фізична підготовка у військах. Практичні рекомендації. / за заг. ред. О. В. Петрачкова. 2-е видання, перероблене і доповнене. К.: НУОУ імені Івана Черняхівського, 2017. – 272 с. URL: <https://elib.nuou.org.ua/katalog/fp-u-viyskah.html>
3. Булатова М.М., Бубка С.Н., Платонов В.М. Олімпійський спорт у системі гуманітарної освіти: навчальне видання. Київ, 2019. – 912 с. URL: https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/5273?utm_source=chatgpt.com
4. Височіна Н.Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті: монографія. Київ: “Центр учбової літератури”, 2017. – 384 с. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/1658>
5. Витривалість військовослужбовців та методика її розвитку : навч.- метод. посіб. / [автори-укладачі : Н. Б. Вербин, Н. Л. Височіна, С. Ф. Костів та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 120 с. . URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/ndc-pfv-1.pdf>
6. Дутчак М.В. Спорт для всіх в Україні: теорія та практика / М. В. Дутчак. – К.: Олімпійська література, 2009. – 279 с. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/200>
7. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. – К., 2009. – 22с URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
8. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. Київ, 2011. – 335 с. URL: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/biblioteka_nadhodzhennya/ermorlova_book.pdf
9. Круцевич Т.Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посібник / Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня. – К.: Олімпійська література, 2010. – 248 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4603/1/рекреація%20укр.pdf>
10. Костюкевич В.М., Шинкарук О.А., Воронова В.І., Борисова О.В. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності “Фізична культура і спорт”. Навчальний посібник. Вид. 2-ге, без змін. К.: Національний університет фізичного виховання і спорту, вид-во “Олімпійська література”, 2019. – 528 с. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/1707>
11. Костюкевич В.М. Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях. Навчально-методичний посібник. Вінниця: Планер, 2016. – 159 с. URL: https://library.vspu.edu.ua/polki/akredit/kaf_5/kostukevich13.pdf
12. Плавання та методика його викладання. Навч. посіб. / Д.Г. Оленєв, О.В. Юденко, О.В. Петрачков, В.А. Шемчук, В.В. Поливанюк, Н.Л. Височна. Київ: НУОУ, 2022. – 120 с. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/1707>

sport.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/4856/nuou_ebook%20%285%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y

13. Пічугін М.Ф. Фізичне виховання військовослужбовців: Навч. посіб. / М.Ф. Пічугін, Г.П. Грибан, В.М. Романчук. Житомир: ЖВІ НАУ, 2011. – 820 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/24767/1/Підручник_війск.PDF

14. Теорія і методика фізичного виховання /Під ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олімп. література, 2012. – Т. 1. –392 с. URL: https://eprints.cdu.edu.ua/371/1/В_П_Іващенко_О_П_Безкопильний_Теорія_і_методика_фізичного_виховання_Частина_1.pdf

15. Теорія і методика фізичного виховання /Під ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олімп. література, 2012. – Т. 2. –368 с. URL: <https://hovufks.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/2012Теорія-і-методика-фізичного-виховання-за-заг-ред-Круцевич-Том-2-2012---копія.pdf>

16. Спорт у вищих навчальних закладах. Навч. Посіб. / Ю. Я. Яремчук, А. М. Горлова [та ін.] ; ред. Р. Р. Сіренко ; МОНУ, Львівський НУ ім. І. Франка. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. — 420 с. : іл. URL: <https://uni-sport.edu.ua/content/sport-u-vyshchih-navchalnih-zakladah-navchalnyu-posibnyk>

Програма окремого вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт (017 “Фізична культура і спорт”) з іншою базовою освітою

Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання. Об'єкт і предмет навчання.

Термінологічний апарат (фізична культура, фізичне виховання, фізичний розвиток, фізичні якості, фізичний стан, фізичне здоров'я, фізична працездатність, фізична підготовка і фізична підготовленість, фізична рекреація, фізична реабілітація, рухова активність, норма).

Задачі теорії і методики фізичного виховання як навчальної та наукової дисципліни. Методи наукових досліджень в фізичному вихованні.

Взаємозв'язок рухової активності і здоров'я.

Основні принципи фізичного виховання: гуманістичної орієнтації, пріоритету потреб, мотивів і інтересів особи, всебічного розвитку особистості, оздоровчої спрямованості, індивідуалізації, зв'язку фізичного виховання з іншими видами діяльності і зайнятості людей.

Мета і задачі фізичного виховання. Система фізичного виховання. Характеристика фізичного виховання як педагогічного процесу.

Теоретичні основи фізичного виховання як педагогічного процесу.

Спеціальні компоненти педагогічного процесу фізичного виховання.

Поняття “засоби” фізичного виховання.

Методи фізичного виховання та їх характеристика. Принципи педагогічного процесу.

Фізичні вправи – основний засіб фізичного виховання. Структура, форма, зміст, класифікація фізичних вправ.

Чинники, які обумовлюють вплив фізичних вправ на організм тих, хто займаються.

Оздоровчий ефект засобів фізичного виховання. Оздоровчі сили природи та гігієнічні чинники як засоби фізичного виховання.

Техніка фізичних вправ. Поняття техніки, основи техніки, основний механізм техніки, деталі техніки.

Структурні характеристики рухових дій (кінематичні, динамічні та ритмічні характеристики).

Методологічні основи теорії навчання руховим діям.

Особливості процесу навчання руховим діям.

Рухові уміння та навички, їх характеристика (особливості, значення та закономірності формування). Взаємодії рухових дій.

Передумови успішного засвоєння техніки рухових дій. Структура процесу навчання руховим діям.

Етапи навчання та їх мета. Початковий етап навчання руховим діям. Мета, задачі, шляхи створення уявлення про рухові дії, шляхи початкового практичного засвоєння рухових дій.

Навантаження і відпочинок на етапі початкового навчання.

Характеристика етапу поглибленого навчання і вдосконалення рухових дій.

Навантаження і відпочинок на етапі поглибленого навчання.

Спрямованість і задачі етапу вдосконалення рухових дій. Попередження і усунення помилок.

Перебудова техніки рухових дій. Причини, що потребують перебудови техніки рухових дій. Контроль за засвоєнням техніки рухових дій.

Загальні поняття про рухові якості. Основи методики розвитку рухових якостей.

Послідовність дій педагога при розвитку рухових якостей.

Загальна характеристика силових якостей (поняття, види, чинники, які обумовлюють силові якості).

Засоби та методи розвитку силових якостей. Контроль за рівнем розвитку силових якостей.

Чинники, що обумовлюють швидкісні якості. Контроль за рівнем швидкісних якостей.

Витривалість як фізична якість, види витривалості, фактори, що обумовлюють прояв витривалості, засоби і методи розвитку витривалості. Контроль за рівнем витривалості.

Характеристика гнучкості, види і чинники, що обумовлюють гнучкість.

Засоби і методи розвитку гнучкості.

Постава, чинники та етапи її формування. Класифікація порушень постави, профілактика порушень постави.

Координаційні здібності. Контроль за рівнем розвитку гнучкості і координаційних здібностей.

Інтервали відпочинку між навантаженнями. Регулювання навантаження збільшення та зменшення, яке забезпечується різними факторами.

Об'єктивні показники навантаження. Показники ЧСС під час навантажень.

Контроль за навантаженням. Щільність уроку фізичної культури, її види та засоби регулювання.

Методи визначення щільності. Компоненти, які впливають на щільність уроку.

Види та засоби контролю щільності. Методика складання графіку зайнятості та показників ЧСС під час уроку фізичної культури.

Поняття “методика досліджень”, “методи досліджень”, “норми і норматив”. Зміст методики оцінки рівня фізичного розвитку.

Зміст методики оцінки рівня фізичної підготовленості: методи педагогічного тестування, поняття “Тест”, умови та вимоги до тестування фізичних якостей.

Література для підготовки:

1. Булатова М.М., Бубка С.Н., Платонов В.М. Олімпійський спорт у системі гуманітарної освіти: навчальне видання. Київ, 2019. – 912 с. URL: https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/5273?utm_source=chatgpt.com
2. Витривалість військовослужбовців та методика її розвитку : навч.- метод. посіб. / [автори-укладачі : Н. Б. Вербин, Н. Л. Височіна, С. Ф. Костів та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 120 с. . URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/ndc-pfv-1.pdf>
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх в Україні: теорія та практика / М. В. Дутчак. – К.: Олімпійська література, 2009. – 279 с. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/200>
4. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. – К., 2009. – 22с URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
5. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. Київ, 2011. – 335 с. URL: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/biblioteka_nadhodzhennya/ermorlova_book.pdf
6. Костюкевич В.М., Шинкарук О.А., Воронова В.І., Борисова О.В. Основи науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти зі спеціальності “Фізична культура і спорт”. Навч. посіб. Вид. 2-ге, без змін. К.: Національний університет фізичного виховання і спорту, вид-во “Олімпійська література”, 2019. – 528 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi56/0041392.pdf>
7. Костюкевич В.М. Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях. Навч.-мет. посіб. Вінниця: Планер, 2016. – 159 с. URL: https://library.vspu.edu.ua/polki/akredit/kaf_5/kostukevich13.pdf
8. Плавання та методика його викладання. Навч. посіб. / Д.Г. Оленев, О.В. Юденко, О.В. Петрачков, В.А. Шемчук, В.В. Поливанюк, Н.Л. Височна. Київ: НУОУ, 2022. – 120 с. URL: https://reposit.uni-sport.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/4856/nuou_ebook%20%285%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y

9. Платонов В.М. Сучасна система спортивного тренування. Київ: Перша друкарня, 2020. – 704 с. URL: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/xmlui/handle/787878787/5584?show=full>
10. Теорія і методика фізичного виховання /Під ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олімп. література, 2012. – Т. 1. –392 с. URL: https://eprints.cdu.edu.ua/371/1/В_П_Іващенко_О_П_Безкопильний_Теорія_і_методика_фізичного_виховання_Частина_1.pdf
11. Теорія і методика фізичного виховання /Під ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олімп. література, 2012. – Т. 2. –368 с. URL: <https://hovufks.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/2012Теорія-і-методика-фізичного-виховання-за-заг-ред-Круцевич-Том-2-2012---копія.pdf>

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю С4 Психологія (“053 Психологія”)

Поняття про особистість у психології, її сутність і зміст.

Військова психологія в системі сучасної психології. Предмет і завдання військової психології.

Психологічна структура особистості військовослужбовця.

Поняття діяльності в психологічній науці. Психологічні характеристики суб'єкта діяльності.

Організація і проведення заходів професійно-психологічного відбору в Збройних Силах України.

Професійна придатність. Критерії професійної придатності особистості військовослужбовця. Алгоритм визначення професійної придатності особистості військовослужбовця.

Професіографічний підхід до вивчення психологічних особливостей професійної діяльності людини.

Психологічна характеристика професійно важливих якостей особистості військовослужбовця.

Нервово-психічна стійкість військовослужбовця, її види, діагностика та способи розвитку.

Психічні стани військовослужбовців та їх регуляція у ході підготовки до бойових дій.

Страх і паніка військовослужбовців у ході ведення бойових дій: причини виникнення, наслідки та способи подолання.

Психологічна підготовка військовослужбовців: сутність, зміст, завдання, види, форми та методи проведення.

Моделювання психологічних чинників бойових дій під час навчальних занять (тренувань).

Психологічна готовність військовослужбовців до виконання завдань у бойових умовах.

Психічна стійкість військовослужбовців до бойових стресорів.

Психологічні особливості професійного вигорання у фахівців ризиконебезпечних професій.

Поняття адаптації особистості до діяльності. Чинники професійної адаптації та оцінювання рівня розвитку адаптаційних можливостей особистості.

Види професійної адаптації особистості: психофізіологічна, професійна, психологічна, соціально-психологічна.

Етапи адаптації особистості: первинний, стабілізації, дезадаптації, вторинний, зниження адаптаційних можливостей.

Психологічні механізми адаптації особистості до діяльності. Критерії адаптованості.

Психологічний супровід на стадії професійної адаптації до діяльності в особливих умовах.

Теорії професійного розвитку особистості в працях українських психологів (Рибалки В. В., С. Максименка, Г. Балла, В. Клименка).

Зарубіжні теорії розвитку особистості професіонала: диференційно-діагностична (Ф. Парсонс, Г. Боген), психоаналітична (У. Мозер), теорія рішень (П. Ціллер), теорія розвитку (Д. Тідеман, О'Хара), типологічна теорія (Д. Голланд).

Теорії професійного стресу. Психологічна характеристика стресостійкості особистості військовослужбовця.

Професійна мотивація. Дослідження професійної мотивації особистості до діяльності в особливих умовах.

Психологічна допомога військовослужбовцям: сутність, зміст, завдання. Методи та форми надання психологічної допомоги військовослужбовцям при отриманні бойової психічної травми.

Стилі управлінської діяльності. Вивчення спроможності посадових осіб військової частини ефективно керувати особовим складом.

Соціально-психологічні бар'єри спілкування.

Генеральна сукупність і вибірка дослідження. Обсяг вибірки. Залежна та незалежна вибірка. Репрезентативність вибірки.

Поняття міри центральної тенденції. Поняття мода, середнє арифметичне значення, медіана.

Міри мінливості. Поняття розмах, дисперсія, стандартне відхилення.

Поняття кореляція. Основні показники кореляційного зв'язку.

Коефіцієнт кореляції. Коефіцієнт кореляції Пірсона.

Коефіцієнт кореляції Спірмена.

Коефіцієнт конкордації (узгодженості) Кендала.

Література для підготовки:

1. Психологія управління військами : підручник ; вид. 2-ге, перероб. та допов. / [В. І. Осьодло, О. П. Ковальчук, Д. П. Лисенко та ін.] ; за заг. ред. В. В. Стасюка. Київ : НУОУ, 2024. 532 с. URL:

<https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%>

[D0%BD%D1%8F-D0%B2%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf](#)

2. Психологічне забезпечення Збройних Сил України : навч.-метод. посіб. Р. Ч. Мамедов, І. В. Немінський, О. М. Лесюк та ін.; за заг. ред. В. Ключкова. Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2023. 213 с. URL:

https://www.academia.edu/122316834/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%97%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%A1%D0%B8%D0%BB_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8

3. Організація психологічної підготовки у Збройних Силах України : нав.-метод. посіб. / За заг. ред. В. Ключкова. Київ : НДЦ ГП, 2023. 325 с. URL:

<https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/08/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%9F%D0%9F-%D1%83-%D0%97%D0%A1%D0%A3-13.04.2023.pdf>

4. Дикун В. Г., Мороз В. М., Стасюк В. В. Методологія дослідження морально-психологічного стану особового складу військ (сил) : навч.-метод. посіб. Київ : 7БЦ, 2023. 383 с. URL:

<https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/06/%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD.pdf>

5. Ягупов В. В. Військова психологія: методологія, теорія та практика : підручник. Київ : Psyhobook, 2023. 517 с. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Yahupov_Vasyl/Viiskova_psykholohiia_metodolohiia_teorii_ta_praktyka.pdf

6. Москальов І. О., Лисенко Д. П. Застосування методів математичної статистики у психолого-педагогічних дослідженнях : навч. посіб. Київ : НУОУ, 2023. 187 с. URL:

https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/07/nuou_ebook-8.pdf

7. Забезпечення психологічної стійкості військовослужбовців в умовах бойових дій : метод. посіб. / О. М. Коқун, В. В. Ключков, В. М. Мороз, І. О. Пішко, Н. С. Лозінська. Київ-Одеса : Фенікс, 2022. 128 с. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731412/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_.pdf

8. Неурова А. Б., Мацевко Т. М. Психологічна діагностика військовослужбовців та підрозділів : навч. посіб. Львів : НАСВ, 2022. 341 с. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/publ/REF-0000806527>

9. Професіографія службово-бойової діяльності військовослужбовців Національної гвардії України : монографія / І. І. Приходько, Я. В. Мацегора, О. С. Колесніченко, Н. В. Юр'єва ; за заг. ред. проф. Приходька І. І. Харків : НА НГУ, 2021. 152 с. URL:

https://books.ndcnangu.co.ua/knigi/Monograf_ProfesiiohrafiiiaSBD.pdf

10. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації: підручник. Вид. 2-ге, доп. / кол. авт. ; за заг. ред. Василя Осьодла. Київ : НУОУ імені Івана Черняхівського, 2020. 484 с. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743784/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D%D0%A3%D0%9E%D0%A3-2020.pdf>

11. Основи військової психології : навч. посіб. / Г. В. Бондарев, П. П. Круть ; ХУВС. Харків, 2020. 272 с. URL:

https://books.ndcnangu.co.ua/books/Osnovy_viiskovoi_psykholohi.pdf

12. Психологія екстремальної діяльності : навч. посіб. / І. І. Приходько, О. С. Колесніченко, О. В. Тімченко та ін. / За заг. ред. проф. І. І. Приходька. Харків : НА НГУ, 2016. 571 с. URL:

https://books.ndcnangu.co.ua/knigi/posib_psykholohiia_ekstr_dialn_2016.pdf

Програма вступного випробування до ад'юнктури за спеціальністю С4 Психологія (“053 Психологія”) для кандидатів з іншою базовою освітою

Предмет і завдання психології як науки.

Військова психологія в системі сучасної психології. Предмет і завдання військової психології.

Сутність поняття “психіка”. Взаємозв’язок психіки і нервової системи. Стадії розвитку психіки. Розвиток психіки у людей і тварин.

Поняття “індивід”, “особистість”, “індивідуальність”. Структурні компоненти особистості.

Направленість особистості: світогляд, інтереси, установки, переконання.

Психічні процеси особистості.

Психічні властивості особистості.

Психічні стани особистості.

Психічні утворення особистості.

Ієрархії потреб особистості за А. Маслоу.

Поняття малої групи в соціальній психології. Класифікація малих груп: первинні та вторинні, формальні та неформальні групи, групи членства та референтні групи.

Структура малих соціальних груп.

Динамічні процеси в малій групі. Поняття та процеси групової динаміки. Механізми групової динаміки. Утворення малої групи. Розвиток малої групи.

Групові цілі. Індивідуальні та групові рішення.

Поняття лідерства та керівництва в соціальній психології. Основні психологічні концепції лідерства.

Лідерство і керівництво в малих групах.

Типологія лідерства. Характеристика авторитарного, демократичного та ліберального стилів лідерства.

Нормативна поведінка в групі. Поняття про групові норми. Функції групових норм. Стійкість індивіда до дії нормативного впливу. Конформізм та конформність. Фактори, що впливають на конформну поведінку. Типи конформної поведінки: внутрішнє й зовнішнє підпорядкування.

Психологічна сутність та структура спілкування. Спілкування як обмін інформацією, як комунікативний процес. Вербальна комунікація. Засоби комунікації. Поняття та характеристика невербальних засобів спілкування. Бар'єри спілкування.

Конфлікт як соціально-психологічний феномен. Різновиди та функції конфліктів. Соціально-психологічна структура конфлікту.

Динаміка конфлікту: латентна, демонстративна, батальна та завершальна фази. Стратегії поведінки в конфліктній ситуації.

Загальний зміст управління конфліктом: прогнозування, запобігання, стимулювання, регулювання та вирішення. Діагностика конфліктів.

Основні критерії періодизації вікового розвитку особистості.

Вікові кризи у дитинстві. Криза підліткового віку.

Поняття методу в психології. Теоретичні, організаційні та емпіричні методи психології.

Поняття психодіагностики. Предмет психодіагностики.

Класифікація психодіагностичних методик.

Психометричні вимоги до побудови і перевірки методик.

Діяльність людини як передумова її психічного розвитку. Основні види людської діяльності. Структура діяльності. Психофізіологічні функції діяльності.

Генеральна сукупність і вибірка дослідження. Обсяг вибірки. Залежна та незалежна вибірка. Репрезентативність вибірки.

Поняття міри центральної тенденції. Поняття мода, середнє арифметичне значення, медіана.

Міри мінливості. Поняття розмах, дисперсія, стандартне відхилення.

Поняття кореляція. Основні показники кореляційного зв'язку.

Література для підготовки:

1. Психологія управління військами : підручник ; вид. 2-ге, перероб. та допов. / [В. І. Осьодло, О. П. Ковальчук, Д. П. Лисенко та ін.] ; за заг. ред. В. В. Стасюка. Київ : НУОУ, 2024. 532 с. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F->

[%D0%B2%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf](#)

2. Ягупов В. В. Військова психологія: методологія, теорія та практика : підручник. Київ : Psyhobook, 2023. 517 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Yahupov_Vasyl/Viiskova_psykholohiia_metodolohiia_teoriiia_ta_praktyka.pdf?

3. Москальов І. О., Лисенко Д. П. Застосування методів математичної статистики у психолого-педагогічних дослідженнях : навч. посіб. Київ : НУОУ, 2023. 187 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2023/07/nuou_ebook-8.pdf

4. Загальна психологія : навч. посіб. / Т. Б. Поясок, О. І. Беспарточна, О. В. Квасник, В. В. Шаполова. Харків : ФОРМ БРОВІН О. В., 2023. 396 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4aa53566-b633-43f8-ac51-542411ccdaf7/content>

5. Неурова А. Б., Мацевко Т. М. Психологічна діагностика військовослужбовців та підрозділів : навч. посіб. Львів : НАСВ, 2022. 341 с. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/publ/REF-0000806527>

6. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації: підручник. Вид. 2-ге, доп. / кол. авт. ; за заг. ред. Василя Осьодла. Київ : НУОУ імені Івана Черняхівського, 2020. 484 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743784/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9D%D0%A3%D0%9E%D0%A3-2020.pdf>

7. Основи військової психології : навч. посіб. / Г. В. Бондарев, П. П. Круть. ХУВС. Харків, 2020. 272 с. URL: https://books.ndcnangu.co.ua/books/Osnovy_viiskovoi_psykholohi.pdf

8. Москалець В. П. Загальна психологія : підр. Київ : Ліра, 2020. 564 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk814182%20.pdf>

9. Чала Ю. М., Шахрайчук А. М. Психодіагностика : навч. посіб. / Ю. М. Чала, А. М. Шахрайчук. Харків : НТУ ХПІ, 2018. 246 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5215029f-3a71-47fc-bfe4-d47fa8bb982e/content>

10. Психологія екстремальної діяльності : навч. посіб. / І. І. Приходько, О. С. Колесніченко, О. В. Тімченко та ін. / За заг. ред. проф. І. І. Приходька. Харків : НА НГУ, 2016. 571 с. URL: https://books.ndcnangu.co.ua/knigi/posib_psykholohiia_ekstr_diialn_2016.pdf

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю D8 право (“081 Право”)

Стратегічні документи оборонного планування, сутність та взаємозв'язок з воєнною політикою, воєнною наукою, воєнно-технічний бік, документи провідних держав світу.

Стратегія кібербезпеки України (сутність і зміст).

Стратегічне планування: визначення, складові.

Предмет та система філософії права.

Історіософія права.

Онтологія права.

Епістемологія права.

Культурологія права.

Поняття, предмет, джерела і принципи права збройних конфліктів.

Історія розвитку права збройних конфліктів.

Сфера застосування права збройних конфліктів.

Міжнародно-правовий захист жертв війни і цивільних об'єктів.

Міжнародно-правова регламентація ведення збройної боротьби.

Імплементация норм права збройних конфліктів.

Територіальне верховенство держави.

Конституційно-правові засади забезпечення національної безпеки і оборони України.

Національне законодавство у сфері національної безпеки і оборони, організаційно-правові форми забезпечення безпеки і оборони.

Законодавство України про демократичний цивільний контроль над сектором безпеки та оборони України.

Особливий період функціонування держави та суспільства: правове забезпечення.

Особливий період функціонування держави: структура та зміст.

Заходи правового режиму воєнного стану. Гарантії прав і свобод в умовах воєнного стану.

Повноваження Президента України з питань забезпечення національної безпеки і оборони України.

Правове регулювання відсічі збройної агресії РФ проти України.

Миротворча діяльність України та європейська безпека: правові та інституційні засади забезпечення.

Правові основи боротьби з корупцією.

Правова робота в Збройних Силах України: зміст і завдання.

Юридична служба Збройних Сил України і її участь в правовій роботі у військах (силах).

Правова робота по забезпеченню проходження військової служби в Україні.

Правова робота щодо дотримання законності й правопорядку в діяльності військ (сил).

Особливості правового регулювання участі військових організацій у судочинстві.

Правова робота по забезпеченню збереження військового майна.

Правова робота по забезпеченню соціального і правового захисту особового складу Збройних Сил України.

Методичне керівництво правовою роботою у Збройних Силах України.

Поняття та загальна характеристика правотворчості. Правотворчість як засіб міжнародної та європейської інтеграції у сфері права.

Правотворча лінгвістика.

Інтерпретація норм права та юридичних фактів в процесі правотворчості.

Логічні засади правотворчості.

Засади нормопроекування.

Правотворчий процес та реєстрація нормативно-правових актів.

Наукова експертиза проектів нормативно-правових актів та моніторинг їх ефективності.

Правовий статус людини і громадянина. Особливості правового статусу військовослужбовців.

Гарантії та конституційно-правовий механізм забезпечення реалізації прав і свобод військовослужбовців.

Література для підготовки:

1. Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр#Text>

2. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду від 26.06.1945 року URL: [https://uk.wikisource.org/wiki/Статут Організації Об'єднаних Націй](https://uk.wikisource.org/wiki/Статут_Організації_Об'єднаних_Націй).

3. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй від 24.10.1970 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/140050_140050.

4. Закон України “Про оборону України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.

5. Закон України “Про Збройні Сили України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>.

6. Закон України “Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>

7. Закон України “Про військовий обов'язок і військову службу” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>

8. Закон України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>

9. Закон України “Про національну безпеку України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

10. Закон України “Про Раду національної безпеки і оборони України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр#Text>

11. Закон України “Про правовий режим воєнного стану” URL:

12. Закон України “Про боротьбу з тероризмом” URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

13. Статут внутрішньої служби Збройних Сил України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>

14. Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року “Про Стратегію воєнної безпеки України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>

15. Указ президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України” від 14 травня 2021 року “Про Стратегію кібербезпеки України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>

16. Наказ Міністерства оборони України “Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України” від 23 березня 2017 року № 164 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>

17. Хартія про особливе партнерство між Україною та організацією Північно-Атлантичного договору від 9 липня 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text

18. Доктрина “Правове забезпечення військ (сил) в об’єднаних операціях”. К.: ГШ ЗС України, 2020. ВКП 3-00(27)03.01. URL: [https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/2_ВКП-3-00\(27\)03.01.pdf](https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/2_ВКП-3-00(27)03.01.pdf)

19. Доктрина “Військової служби правопорядку у Збройних Силах України”. К.:ГШ ЗС України, 2020. ВКП10- 00(34).01. URL: [https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/02/2_ВКП10-00\(34\).01.pdf](https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/02/2_ВКП10-00(34).01.pdf)

20. Право національної безпеки та військово право: історія, сучасність і перспективи: збірник матеріалів круглого столу (Київ, 28 березня 2019р.) – 2019. – 168с.

21. Військово право: підручник / за ред І.М. Коропатника, І.М. Шопіної: А Алерта, 2019. 648 с.

22. Військово право України: підручник / кол. Авторів; за заг. ред.. А.М. Колодія, О.В. Кривенка, В.Й. Пашинського: Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. 392 с.

23. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. // Довідник з міжнародно-правових актів щодо засад демократії і прав людини. – К, 2011. – С. 63–81.

24. Александрова О.С., Горбань О.В., Мартич Р.В. Філософія права: Навчально-методичний посібник.–Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. -126 с.

25. Філософія права. Європейські парадигми праворозуміння: підруч. для вищ. військ. навч. закл./ О. О. Гайдулін. – Київ: НУОУ імені Івана Черняхівського, 2019. – 436 с.

26. Ф. Флурі, В. Бадрак. Демократичний цивільний контроль над сектором безпеки: актуальні джерела. Видання друге, доопрацьоване і доповнене. – Центр дослідження армії, конверсії та роззброєння, Київ, 2016. – 272 с

27. Нільсон М. Міжнародне гуманітарне право. Загальний курс. К.: МКЧК, 2021. – 396 с.

Нормотворча діяльність : навчальний посібник / кол. авторів ; за ред. В. В. Шишка. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 400 с.

**Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в
ад'юнктурі за спеціальністю F6 Інформаційні системи та технології
(126 “Інформаційні системи та технології”)**

Для фахівців зв'язку та автоматизованих систем управління.

Структура системи зв'язку оперативного угруповання військ. Вимоги до системи зв'язку оперативного угруповання військ. Організація радіо-, супутникового, тропосферного, радіорелейного та проводового зв'язку в системі зв'язку оперативного угруповання військ. Організація опорної мережі зв'язку, ліній прямого зв'язку та ліній прив'язки в системі зв'язку оперативного угруповання військ. Системо-технічні принципи побудови систем стільникового та транкінгового зв'язку. Завдання дослідження системи зв'язку. Послідовність оцінювання ефективності функціонування системи зв'язку. Методика оцінювання постійної готовності системи зв'язку до виконання завдань за призначенням. Методика оцінювання мобільності системи зв'язку. Методика оцінювання стійкості системи зв'язку. Методика оцінювання пропускнуєї спроможності системи зв'язку.

Основи теорії управління. Основні поняття та характеристики СМО. Основні закони теорії ймовірності. Основні закони теорії графів. Теорема гіпотез. Випадкові величини. Теоретичні основи лінійного програмування. Основи імітаційного моделювання.

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал.

Структурно-функціональні характеристики інформаційних систем військового призначення. Призначення, класифікація, структура ІС. Функції і задачі ІС. Принципи побудови ІС військового призначення. Оперативно-тактичні принципи побудови ІС. Загальносистемні принципи побудови ІС. Організація інформаційного середовища та інформаційного простору ЄАСУ ЗС України. Загальна характеристика інтегрованої автоматизованої інформаційно-управляючої системи (АІУС) країн – членів НАТО C4ISR. Загальна характеристика видів забезпечення ІС. Інформаційне та лінгвістичне забезпечення ІС. Програмне забезпечення ІС. Спеціальне математичне і програмне забезпечення (СМПЗ) ІС. Визначення та вимоги до СМПЗ ІС. Класифікація і загальна характеристика СМПЗ ІС. Етапи розробки та впровадження СМПЗ ІС. Перспективи розвитку СМПЗ ІС на основі технологій штучного інтелекту. Характеристика систем, заснованих на обробці знань. Склад і структура експертних систем (ЕС) та інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень (ІСППР). Сучасні телекомунікаційні мережі та

технології. Локальні мережі (LAN). Корпоративні мережі (WAN). Глобальні мережі. Топології мереж.

Література для підготовки:

1. Доктрина Військ зв'язку та кібербезпеки Збройних Сил України. К.: ГШ ЗСУ, 2020. 41 с.
2. Доктрина “Зв’язок та інформаційні системи”. К.: ГШ ЗСУ, 2020. 58 с.
3. Військовий стандарт ВСТ 600.005-02:2024 (01). Комунікаційні та інформаційні системи. Словник НАТО щодо інформаційних технологій. К.: МОУ, 2024. 128 с.
4. Комплекси, системи та засоби військових телекомунікаційних мереж: навч. посіб. / Д.Г. Шевченко, А.О. Зінченко, І.Ю. Розум та ін. К.: НУОУ, 2019. 319 с.
5. Організація інформаційних систем Збройних Сил України: посіб. для вищ. військ. навч. закл. / О.Ю. Пермяков, Н.О. Королюк, С.І. Фараон К.: НУОУ, 2019. 134 с.
6. Система стандартів НАТО із організації роботи систем зв'язку (C4ISR). Частина I: навч. посіб. / О.Є. Мазулевський, А.О. Зінченко, В.Є. Жуков, Д.Г. Шевченко; К.: НУОУ, 2018. 94 с.
7. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.
8. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99-7e1a-435b-bed1-90d5b3a32701/content>.
9. AJP-6, Allied Joint Doctrine for Communication and Information Systems, April 2024. URL: https://www.coemed.org/files/stanags/01_AJP/AJP-6_EDB_V1_E_2525.pdf.

Для фахівців з інформаційно-аналітичного забезпечення.

Основні поняття та визначення теорії складних систем. Характеристики і ознаки складних систем. Цільова функція складної системи.

Основні принципи системного дослідження. Основні задачі дослідження складних систем. Логіка системного дослідження та його основні етапи. Системний аналіз як один із методологічних підходів до підготовки управлінських рішень. Етапи системного аналізу. Поняття якості та ефективності складних систем. Особливості оцінювання ефективності складних систем військового призначення.

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал.

Автоматизована інформаційна система військового призначення.

Вимоги до інформаційних систем органів управління військами за стандартами НАТО. Основні поняття дослідження операцій. Показники та критерії ефективності операцій. Загальна характеристика основних методів дослідження операцій. Математична модель операції. Класифікація моделей та методів моделювання бойових дій військ. Особливості застосування систем масового обслуговування. Класифікація систем масового обслуговування та їх основні характеристики. Дослідження ефективності операцій із застосуванням моделей систем масового обслуговування з відмовами та очікуванням. Особливості застосування математичного програмування для кількісного обґрунтування рішення командира. Рішення задачі розподілу ресурсів на основі використання методу лінійного програмування. Використання баз даних для оперативного планування органами військового управління із застосуванням засобів автоматизації. Робота посадових осіб органів військового управління при обґрунтуванні рішень в інтегрованій оболонці АРМ.

Література для підготовки:

1. Організація інформаційно-аналітичного забезпечення органів управління військами (силами): підручник. / Микусь С.А., Солонніков В.Г., Чернега В.М. та інші. К: НУОУ, 2020. 260 с.
2. Інформаційні технології інформаційно-аналітичного забезпечення органів управління військами (силами): підручник. / Микусь С.А., Солонніков В.Г., Чернега В.М. та інші. К: НУОУ, 2020. 352 с.
3. Методи моделювання бойових дій військ (сил): навч. посібник. / Пащенко Т.П., Микусь С.А., Чернега В.М., та інші. К: НУОУ, 2021. 262 с.
4. Сучасні методи підтримки прийняття рішень: навч. посібник. / Пащенко Т.П., Микусь С.А., Чернега В.М. та інші. К: НУОУ, 2020. 312 с.
5. Організація інформаційних систем Збройних Сил України: посіб. для вищ. військ. навч. закл. / О.Ю. Пермяков, Н.О. Королюк, С.І. Фараон К.: НУОУ, 2019. 134 с.
6. Ачкасов А.Є., Лушкін В.А., Охріменко В.М., Воронкова Т.Б. Теорія систем і системний аналіз. Навчальний посібник. Х.: ХНУМГ, 2014. 167 с. https://eprints.kname.edu.ua/38976/1/2011%2016%D0%9D%20%D0%BF%D0%B5%D1%87.%20%D0%9E%D1%85%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A2%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%A1%D0%90.pdf.
7. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.
8. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99-7e1a-435b-bed1-90d5b3a32701/content>.
9. Доценко С. І. Організація та системи керування базами даних: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 117 с.

<http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/13596/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>.

10. AJP-6, Allied Joint Doctrine for Communication and Information Systems, April 2024. URL: https://www.coemed.org/files/stanags/01_AJP/AJP-6_EDB_V1_E_2525.pdf.

Для фахівців радіоелектронної боротьби.

Зміст радіоелектронної боротьби в операції. Основні критерії оцінювання ефективності засобів РЕБ. Інформаційно-управляючі системи армій країн членів НАТО. Системи управління загальновійськовими з'єднаннями і частинами в об'єднанні (з'єднанні) противника, перспективи розвитку. Оцінювання радіоелектронної обстановки в системі управління артилерією об'єднань (з'єднань) противника. Системи управління РіРЕБ в об'єднаннях (з'єднаннях) СВ противника. Сучасні і перспективні системи дальнього радіолокаційного виявлення і управління як об'єкти РЕБ. Аналіз системи управління ЗУР в ЗРК великої та середньої дальності. Радіолокаційне обладнання літаків тактичної та стратегічної авіації армій іноземних держав. Системи управління ракет класу “повітря-повітря” з тепловими та радіолокаційними головками самонаведення, як об'єкти РЕБ. Безпілотні авіаційні платформи армій іноземних держав як об'єкт радіоелектронного подавлення. Оперативно-тактичні розвідувально-ударні комплекси армій провідних країн світу. Основні заходи радіоелектронного захисту. Форма ведення РЕБ, що характеризується зміною позицій підрозділів РЕБ, режимів роботи, напрямків випромінювання засобами радіоелектронних перешкод, а також використанням резерву сил і засобів РЕБ. Способи застосування військових частини, підрозділів РЕБ ЗС України під час відсічі збройної агресії.

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал.

Література для підготовки:

1. Концепція розвитку системи радіоелектронної боротьби у Збройних Силах України на період до 2026 року. К.: ГШ ЗСУ, 2021.
2. Методичні рекомендації “Щодо радіоелектронної протидії безпілотним літальним апаратам “Ланцет”. К.: ГУРтаКБ ГШ ЗСУ, 2023.
3. Аналіз та досвід ведення радіоелектронної боротьби під час відбиття широкомасштабної збройної агресії рф проти України: навчальний посібник / колектив авторів. К.: НУОУ, 2022. 92 с.
4. Військовий стандарт ВСТ 602.001:2024(01) Електромагнітна та кіберборотьба. Радіоелектронна боротьба. Терміни та визначення. К.: МОУ, 2024. 49 с.

5. Russia's Electronic Warfare Capabilities to 2025. Challenging NATO in the Electromagnetic Spectrum. Roger N. McDermott, September 2017.
6. Electronic Warfare Techniques. July 2019, ATP 3-12.3.
7. Cyberspace Operations and Electromagnetic Warfare, August 2021, Кіберпростір та операції з радіоелектронної боротьби (FM 3-12).
8. Основи моделювання у сфері озброєння та військової техніки: Підручник / За ред. В.І. Мірненка К.: НУОУ, 2019. 280 с.
9. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.
10. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99-7e1a-435b-bed1-90d5b3a32701/content>.

Для фахівців кіберборотьби.

Зміст кіберборотьби в операції. Системотехнічні аспекти кіберборотьби. Основні критерії оцінювання ефективності засобів кіберборотьби. Основні заходи захисту своєї кіберінфраструктури від кіберрозвідки та кібердій противника. Форма ведення кіберборотьби, використання резерву сил і засобів.

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал.

Література для підготовки:

1. Закон № 2163-VIII від 5 жовтня 2017 року “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України”
2. Указ Президента України №447/2021 від 26.08.2021 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року “Про Стратегію кібербезпеки України”.
3. Указ Президента України №446/2021 від 26.08.2021 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року “Про невідкладні заходи з кібероборони держави”.
4. JP 3-12 (Joint Publication) Cyberspace doktrine USA, Headquarters, Department of the Army, 8 June 2018.
5. NATIONAL CYBERSECURITY STRATEGY march 2023 THE WHSTE HOUSE WASHINGTON
6. AJP 3-20 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR CYBERSPACE OPERATIONS. NATO STANDARD.–NATO, Edition A Ver 1 JANUARY 2020.
7. Забезпечення кібербезпеки у Збройних Силах України : навч. посіб. / [С. А. Микусь, Р. В. Грищук, В. В. Рахімов та ін.]. К.: НУОУ, 2021. 200 с.
8. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул

В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.

9. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99-7e1a-435b-bed1-90d5b3a32701/content>.

Для фахівців захисту інформації з обмеженим доступом у військах (силах).

Державна політика забезпечення безпеки інформації. Система скритого управління військами (силами). Структура системи скритого управління військами (силами). Основні заходи зі скритого управління військами (силами). Контроль стану скритого управління військами (силами). Вимоги нормативно-правових актів в інформаційній сфері України, щодо захисту інформації з обмеженим доступом. Організація заходів, що забезпечують охорону державної таємниці. Відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони державної таємниці. Система технічного захисту інформації. Вимоги до системи технічного захисту інформації. Завдання та функції служби захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах ЗС України. Вимоги до забезпечення захисту інформації в інформаційних (комунікаційних, інформаційно-комунікаційних) системах. Класифікація автоматизованих систем. Система протидії технічним розвідкам у ЗС України. Організація протидії технічним розвідкам у операціях ЗС України. Класифікація технічних розвідок за видами, типами, носіями та способами отримання інформації.

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал. Теорія зв'язку в секретних системах. Абсолютно секретні системи. Основні вимоги до криптостійких шифрів. Математична теорія зв'язку. Інформаційна ентропія.

Політика безпеки об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, об'єктів інформаційної діяльності. Проектування та створення систем безпеки інформації.

Література для підготовки:

1. Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII “Про національну безпеку України” (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

2. Закон України від 21.01.94 № 3855-XII “Про державну таємницю” (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.

3. Закон України від 02.10.92 № 2657-XII “Про інформацію” (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

4. Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах” (зі змінами). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94>.

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.13 № 939 “Про Порядок організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях”.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.10.2017 № 750 “Порядок забезпечення охорони державної таємниці в органах військового управління, військових частинах, установах ЗС України, інших військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення та підрозділах окремих державних органів у районах (зонах) ведення ними воєнних (бойових) дій, або спеціальних операцій”.

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.1999 № 1229 “Положення про технічний захист інформації”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1229/99>.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 242 “Положення про протидію технічним розвідкам в Україні”.

9. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави (підручник). К.: НУОУ, 2022. 444 с.

10. Концептуальні основи організації технічного захисту інформації у галузі оборони України: навч. посіб./ колектив авторів. К.: НУОУ, 2024. 275с.

11. Проблемні питання організації скритого управління військами (силами) у Збройних Силах України та шляхи їх вирішення. Матеріали науково-практичного семінару від 25 січня 2024 року. К.: НУОУ, 2024. 84 с.

12. Доктрина Скритого управління військами. К.: ГШ ЗС України, 2020, Затверджено ГШ ЗС України від 28.10.2020 р.

13. Доктрина “Пункти управління (командні пункти) та організація роботи на них”. Затверджено Головнокомандувачем Збройних Сил України від 23.08.2024 р.

14. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.

15. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99/content>.

Для фахівців організації військово-космічних систем.

Організація космічно підтримки дій військ (сил). Організація роботи військово-космічних формувань, установ та підрозділів Державного космічного агентства України. Умови застосування космічних систем для забезпечення дій Збройних Сил України. Організація, підготовка та проведення сеансів управління та зв'язку з космічними апаратами. Організація приймання та обробки спеціальної інформації від космічних систем. Основи вирішення завдань контролю космічного простору в інтересах Збройних Сил України.

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал.

Основи організації та виконання завдань за призначенням у Головному центрі спеціального контролю. Основи організації та ведення космічної розвідки в операціях (бойових діях). Досвід застосування космічних систем розвідки та ДЗЗ для забезпечення збройних сил. Досвід застосування космічних систем розвідки та ДЗЗ під час широкомасштабної збройної агресії РФ проти України (антитерористичній операції та операції Об'єднаних сил). Основні положення військово-теоретичних основ космічної розвідки та обробки космічних знімків та розвідувально-інформаційної роботи. Основні положення військово-теоретичних основ геопросторової розвідки та геопросторового аналізу розвідувальних матеріалів.

Література для підготовки:

1. Joint Publication 3-14, Space Operations, 10 April 2018. Incorporating Change 1, 26 October 2020. https://irp.fas.org/doddir/dod/jp3_14.pdf.
2. STANAG 3700 (AJP-3.3) “Союзницька об'єднана доктрина для повітряних та космічних операцій” (Allied Joint Doctrine For Air And Space Operations Edition B Version 1 April 2016). https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a82d7bc40f0b62305b94a32/doctrine_nato_air_space_ops_ajp_3_3.pdf.
3. Основи космічної ситуаційної обізнаності (Space Situational Awareness, SSA). Іноземний і вітчизняний досвід космічної діяльності у сфері оборони: Монографія / Д.М. Випорханюк, С.В. Ковбасюк. Житомир: Видавець О.О. Євенок, 2018. 532 с. [https://nvkarta.com/project/library/uploads/geography/map-technology/\[sensing\]\[2018\]_space_situational_awareness_monoghrafija.pdf](https://nvkarta.com/project/library/uploads/geography/map-technology/[sensing][2018]_space_situational_awareness_monoghrafija.pdf).
4. Космічні апарати знімання поверхні Землі. Довідник. / Варламов І.Д., Зуйко В.В., Козуб А.М. та ін. К.: НУОУ, 2017. 244 с.
5. Космічні системи дистанційного зондування Землі подвійного призначення: Навчальний посібник / Варламов І.Д., Зуйко В.В., Козуб А.М., Пашков Д.П. К.: НУОУ, 2014. 204 с.
6. Організація геопросторової розвідки для забезпечення дій Збройних Сил України: конспект лекцій / М. Ю. Ракушев, В. В. Зуйко, І А Кухарський, В. О. Подліпаєв. Київ: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2022. 204 с.
7. Військовий стандарт 01.101.002(02). Воєнна розвідка. Космічна розвідка. Терміни та визначення. К.: МО України, 2019. 40 с.
8. Організація застосування засобів геофізичного моніторингу Головного центру спеціального контролю Національного центру управління та випробувань космічних засобів: навч. посіб. / [І.Д. Варламов, А.М. Козуб, І.В. Корнієнко та ін.]. К.: НУОУ, 2018. 112 с.
9. Організація систем управління космічними апаратами подвійного

призначення: Навчальний посібник / Зуйко В.В., Козуб А.М., Пашков Д.П., Прібилев Ю.Б. К.: НУОУ, 2013. 182 с.

10. Основи побудови систем контролю та аналізу космічної обстановки: Навчальний посібник / Варламов І.Д., Зуйко В.В., Козуб А.М., Кожухов О.М. та ін. К.: НУОУ, 2015. 221 с.

11. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / О. І. Огірко, Н. В. Галайко Львів: ЛьвДУВС, 2017. 292 с.
<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream.pdf>.

Для фахівців геопросторової підтримки.

Основи геопросторової підтримки дій військ (сил). Призначення, склад та можливості військових частин (підрозділів) геопросторової підтримки, основи підготовки та організації виконання завдань геопросторової підтримки, принципи геопросторової підтримки і застосування військових частин (підрозділів) за призначенням. Проблемні питання та напрями розвитку форм та способів застосування військових частин геопросторової підтримки за досвідом воєнних конфліктів сучасності та відсічі широкомасштабної збройної агресії РФ проти України (проведення антитерористичної операції і операції Об'єднаних сил).

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал.

Основи організації управління геопросторової підтримки операцій. Призначення та можливості сучасних методів та технологій створення різних видів документів про місцевість в інтересах військ (сил). Призначення, склад та особливості використання засобів геопросторової підтримки. Основи організації управління геопросторовою підтримкою операцій. Призначення та можливості сучасних геоінформаційних систем. Призначення, склад та особливості функціонування окремих підсистем географічної інформаційної системи військового призначення. Основи проведення аналізу просторової інформації про місцевість в інтересах військ (сил). Основи використання географічних інформаційних систем в органах управління військами (силами).

Література для підготовки:

1. Доктрина геопросторової підтримки Збройних Сил України. К.: РВЦ ЗСУ, 2023. 48 с.

2. Бойовий статут Сухопутних військ “Геопросторова підтримка Сухопутних військ Збройних Сил України”. К.: КСВ ЗСУ, 2020. 76 с.

3. Настанова з топогеодезичного та навігаційного забезпечення Збройних Сил України. К.: ГШ ЗСУ, 2017. 108 с.

4. Положення про топографічну службу Збройних Сил України. К.: ГШ ЗСУ, 2018. 9 с.

5. Положення про військові частини топографічної служби Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України. К.: ГУОЗ ЗС України, 2017. 27 с.
6. Настанова “Використання супутникових засобів навігації в Збройних Силах України”. К.: ГШ ЗСУ, 2020. 16 с.
7. Настанова “Підготовка геопросторових даних”. К.: ГШ ЗСУ, 2020. 48 с.
8. Інструкція з ведення Чергової довідкової карти України. https://gki.com.ua/files/page/Instruk_z_vedennia_chergovoi_karty.pdf.
9. Кодекс усталеної практики “Структура та зміст Державного реєстру географічних назв”. https://gki.com.ua/files/uploads/documents/Norms/Ukrgeodesykart_norms/Register_59_vid_19_07_2009.pdf.
10. Кодекс усталеної практики. Зображення державного кордону та межадміністративно-територіального устрою України на топографічній карті. https://gki.com.ua/files/uploads/documents/Norms/Ukrgeodesykart_norms/151.pdf.
11. Кодекс усталеної практики. Керівний технічний матеріал з виготовлення та приймання цифрової топографічної карти. https://gki.com.ua/files/uploads/documents/Norms/Ukrgeodesykart_norms/148.pdf.
12. FM 3-34.230. Topographic Operations. Headquarters, Department of the Army. Field Manual No. 3-34.230. Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 3 August 2000. (Польовий статут армії США 3-34.230 “Топографічні операції”). 158 с.
13. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.
14. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99-7e1a-435b-bed1-90d5b3a32701/content>.
15. Особливості забезпечення топогеодезичною інформацією в збройних силах країн-членів НАТО. Навчальний посібник. К.: НУОУ, 2019. 104 с.
16. Географічні інформаційні системи. Навчальний посібник. К.: НУОУ, 2024. 263 с.

Для фахівців з інформаційної боротьби.

Сучасні погляди щодо організації інформаційної діяльності в операціях військ (сил). Стратегічні комунікації в операціях військ (сил). Інтеграція стратегічних комунікацій до оперативного планування НАТО. Призначення та основи розробки наративів. Комунікаційна стратегія. Теорія інформаційної операції (дій). Інформаційна операція – функція штабу. Аналіз інформаційного простору. Інформаційні спроможності військ (сил): психологічна операція; безпека операцій; введення в оману; образ бойової та іншої діяльності військ (сил); вогневе ураження противника; радіоелектронна

боротьба; дії у кіберпросторі; цивільно-військове співробітництво; залучення лідерів та військовослужбовців; зв'язки з громадськістю та їх взаємодія з інформаційною операцією (діями). Оцінювання інформаційних операцій (дій).

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал.

Планування інформаційної операції за стандартом НАТО AJP.3.10. Психологічні операції в операціях угруповань військ. Планування психологічної операції на оперативно-тактичному рівні за стандартом НАТО AJP.3.10.1. Сучасні погляди щодо організації інформаційно-аналітичної діяльності в операціях військ (сил). Всеохоплюючий підхід до аналізу оперативної обстановки (PMESII-аналіз). Динамічне моделювання (діаграма впливу). Концепція “Центру тяжіння”. Оцінювання операцій. Теоретичні засади безпеки операцій та введення противника в оману за стандартом НАТО AJP-3.10.2. Планування заходів безпеки операцій. Оцінювання виконання та ефективності заходів безпеки операцій. Планування заходів введення в оману. Оцінювання виконання та ефективності проведення заходів введення в оману. Зміст, класифікація та ознаки кіберзагроз. Основні завдання та функції системи забезпечення кібербезпеки Міністерства оборони України та Збройних Сил України. Порядок та особливості організації взаємодії з іншими суб'єктами забезпечення кібербезпеки України щодо забезпечення кібербезпеки Міністерства оборони України та Збройних Сил України. Основні об'єкти дій у кіберпросторі та їх технічні характеристики. Сутність та зміст процедур ідентифікації, автентифікації та авторизації користувачів інформаційно-телекомунікаційної системи. Сутність та зміст процесу прийняття рішення на проведення операції у кіберпросторі за стандартом збройних сил США FM 3-12.

Література для підготовки:

1. Директива Командування НАТО з операцій щодо організації стратегічних комунікацій ACO Directive (AD) 95-2, “ACO Strategic Communications”, May 2012 URL: https://universityofleeds.github.io/philtaylorpapers/pmt/exhibits/3109/NATOstratcom_15sep2008.pdf.

2. Доктрина “Цивільно-військове співробітництво”, ВКП 9-00 (01).01 від 01.07.2020.

3. Доктрина зі стратегічних комунікацій, ВКП 10-00 (49). 01 від 12.10.2020.

4. Доктрина ЗС США JP 3-13 Information Operations, 27 November 2012. URL: https://irp.fas.org/doddir/dod/jp3_13.pdf.

5. Доктрина ЗС США JP 3-13.3 Operations Security, 04 January 2012. URL: <https://media.defense.gov/2020/Oct/28/2002524944/-1/-1/0/JP%203-13.3-OPSEC.PDF>.

6. Доктрина НАТО AJP 3.9 Allied Doctrine for Joint Targeting URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/618e7da28fa8f5037ffaa03f/AJP-3.9_EDB_V1_E.pdf.
7. Доктрина НАТО AJP-3.10.1 Allied Joint Doctrine for Psychological Operations, Edition B Version 1, September 2014 URL: <https://info.publicintelligence.net/NATO-PSYOPS.pdf>.
8. Доктрина публічного спілкування, ВКП 18-00 (01).01 від 19.09.2020.
9. Закон України “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
10. Кацалап В. О. Планування інформаційної операції за стандартами НАТО : навч. посіб. / В. О. Кацалап, Ю. В. Цурко. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2021. 160 с.
11. Настанова з інформаційних операцій СВ США FM 3-13 “Information Operations”, December 2016 URL: <https://irp.fas.org/doddir/army/fm3-13.pdf>.
12. Організація інформаційного впливу в операціях Курс лекцій. К.: Національний університет оборони України, 2024. 32 с.
13. Планування психологічної операції за стандартами НАТО: навч. посіб. / О. В. Войтко. К : НУОУ, 2024, 280 с.
14. Посібник НАТО з психологічних операцій NATO Bi-SC Psychological Operations Handbook, 09 October 2015.
15. Посібник НАТО зі стратегічних комунікацій NATO Strategic Communications Handbook, V.1.0, 20 September 2017.
16. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.
17. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99-7e1a-435b-bed1-90d5b3a32701/content>.
18. Указ Президента України № 32/2017 від 13.02.2017 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року “Про загрози кібербезпеці держави та невідкладні заходи з їх нейтралізації”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0015525-16#Text>
19. Указ Президента України № 446/2021 від 26.08.2021 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року “Про невідкладні заходи з кібероборони держави” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0053525-21#Text>.
20. Указ Президента України № 447/2021 від 26.08.2021 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року “Про Стратегію кібербезпеки України”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>
21. Управління інформаційним простором Збройних Сил України: Курс лекцій. К.: Національний університет оборони України, 2024. – 30 с.
22. FM 3-12 Cyberspace Operations and Electromagnetic Warfare.

Department of the Army, Department of the Army, Washington, D.C., 24 August 2021. URL: <https://irp.fas.org/doddir/army/fm3-12.pdf>.

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю F6 Інформаційні системи та технології (126 “Інформаційні системи та технології”) з іншою базовою освітою

Структура та організація даних в ПК. Деревоподібні моделі даних. Композиційно складні статичні та динамічні структури даних. Життєвий цикл БД. Концептуальне проектування баз даних. Сортування, фільтрація, пошук даних в базі даних.

Системні принципи процесу моделювання. Моделі та їх класифікація. Імітаційне моделювання. Розробка та програмна реалізація імітаційної моделі. Перевірка адекватності імітаційної моделі. Синтез математичної моделі за експериментальними даними. Математичні моделі інформаційних процесів.

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал.

Поняття “інформація” і “повідомлення”. Рівномірні і нерівномірні коди. Модель системи зв'язку. Поняття кількості інформації. Основні поняття та методології проектування складних об'єктів та систем. Архітектура комп'ютерних мереж. Логічна та фізична структура комп'ютерних мереж. Базові елементи комп'ютерних мереж. Інфраструктура комп'ютерних мереж. Апаратні засоби комп'ютерних мереж. Топології комп'ютерних мереж. Вибір топології мереж.

Основи інтелектуальних технологій прийняття рішень. Моделі та методи представлення знань. Інтелектуальні технології вирішення задач управління.

Поняття систем інтелектуальної підтримки прийняття рішень (СІПР). Експертні системи (ЕС). Прийняття рішень в ЕС на основі ймовірностного та можливістного підходів. Штучні нейронні мережі. Основні поняття та топології ШНС.

Лінійне програмування (ЛП). Графічний метод розв'язання задач ЛП. Симплекс-метод розв'язання задач ЛП. Розподільчі задачі в дослідженні операцій. Постановка транспортної задачі та її математичні особливості.

Література для підготовки:

1. Методи моделювання бойових дій військ (сил): навч. посібник. / Пащенко Т.П., Микусь С.А., Чернега В.М., та інші. К: НУОУ, 2021. – 262 с.

2. Сучасні методи підтримки прийняття рішень: навч. посібник. / Пащенко Т.П., Микусь С.А., Чернега В.М. та інші. К: НУОУ, 2020. – 312 с.

3. Ачкасов А.Є., Лушкін В.А., Охріменко В.М., Воронкова Т.Б. Теорія систем і системний аналіз. Навчальний посібник. Х.: ХНУМГ, 2014. 167 с.

URL: <https://eprints.kname.edu.ua/38976/1/2011%2016%D0%9D%20%D0%BF%D0%B>

[5%D1%87.%20%D0%9E%D1%85%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A2%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%A1%D0%90.pdf.](#)

4. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.

5. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99-7e1a-435b-bed1-90d5b3a32701/content>.

6. Доценко С. І. Організація та системи керування базами даних: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 117 с. <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/13596/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>.

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю К5 Військове управління (за видами збройних сил) (253 “Військове управління (за видами збройних сил)”)

Основи і принципи оперативного мистецтва. Форми застосування військ (сил). Система застосування ЗСУ. Розвиток принципів оперативного мистецтва та форм застосування військ (сил). Розвиток системи застосування ЗС України. Структура оперативного командування. Оперативні спроможності військ (сил).

Загальні положення оперативного розгортання військ (сил). Підготовка оперативного розгортання військ (сил). Здійснення оперативного розгортання військ (сил). Проблеми оперативного планування оперативного розгортання військ (сил). Способи оперативного розгортання військ (сил) та їх характеристика. Особливості перегрупування військ (сил) своїм ходом.

Визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах оборонної операції оперативно-тактичного угруповання військ. Спосіб ведення операції. Побудова оборони оперативно-тактичного угруповання військ в операції. Визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах наступальної (К/Н) операції оперативно-тактичного угруповання військ. Угрупування військ, оперативна побудова та системи, що створюються в наступальній (контрнаступальній) операції оперативно-тактичного угруповання військ. Спосіб ведення операції. Завдання оперативно-тактичного угруповання військ в наступальній (К/Н) операції. Визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах операції оперативно-тактичного угруповання військ. Угрупування військ (сил), оперативна побудова і системи, що створюються у операції оперативно-тактичного угруповання військ. Сучасний досвід ведення операцій.

Планування операцій з урахуванням стандартів НАТО (Operetional Estimate). Проблеми завчасної і безпосередньої підготовки операцій та їх

зміст. Особливості планування операцій з урахуванням стандартів НАТО (Operational Estimate).

Загальні положення забезпечення безпеки операцій. Планування забезпечення безпеки операцій з урахуванням стандартів НАТО. Захист військ (сил) в операціях.

Основи вогневого ураження противника в операціях оперативно-тактичного угруповання військ. Планування і здійснення вогневого ураження противника. Зміст вогневого ураження противника, основні завдання, що вирішуються силами і засобами вогневого ураження противника оперативно-тактичним угрупованням військ в операціях. Структура, способи, методи та форми ВУП, показники ступеня ВУП. Робота командувача в ході планування ВУП. Зміст заходів планування ВУП в операціях оперативно-тактичного угруповання військ.

Особливості підготовки стабілізаційної операції оперативно-тактичного угруповання військ. Ведення стабілізаційної операції оперативно-тактичного угруповання військ за досвідом антитерористичної операції. Виконання оперативно-тактичних завдань в стабілізаційній операції оперативно-тактичного угруповання військ за досвідом антитерористичної операції.

Визначення, мета, зміст та завдання міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки. Типи міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки. Підготовка міжнародної операції і зміст її заходів.

Сутність бойової і мобілізаційної готовності військ (сил). Ступені бойової готовності військ (сил).

Основи мобілізації. Види мобілізації та їх характеристика. Загальні положення щодо мобілізаційного розгортання Збройних Сил України.

Планувальні документи приведення військової частини у бойову готовність та їх зміст. Документи, що розробляються службовими особами військової частини з організації мобілізаційної роботи.

Загальні положення та основні вимоги щодо комплектування військової частини мобілізаційними ресурсами. Способи, принципи і види комплектування військ (сил) військовозобов'язаними. Організація призову, поставки і прийому мобілізаційних ресурсів у військовій частині.

Сутність, мета, завдання бойового злагодження військової частини.

Керівні документи з підготовки Збройних Сил України. Складові підготовки Збройних Сил України. Форми і методи підготовки Збройних Сил України.

Оперативна підготовка: визначення та її складові. Вимоги до оперативної підготовки. Основні завдання оперативної підготовки. Форми і методи навчання, які застосовуються під час проведення оперативної підготовки.

Бойова підготовка: визначення та її складові. Принципи і завдання бойової підготовки. Форми і методи навчання, які застосовуються під час проведення бойової підготовки. Вимоги керівних документів з організації бойової підготовки у військовій частині. Планування бойової підготовки

військової частини. Планувальні документи бойової підготовки військової частини.

Вимоги керівних документів з організації індивідуальної підготовки у військовій частині. Організація індивідуальної підготовки у військовій частині. Форми і методи навчання, які застосовуються під час проведення індивідуальної підготовки.

Форми і методи навчання, які застосовуються під час проведення колективної підготовки. Підготовка і методика проведення тактичних (тактико-спеціальних, льотно-тактичних) навчань з підрозділами. Підготовка і методика проведення командно-штабного навчання з військовою частиною.

Суть, мета, завдання повсякденної діяльності військ (сил). Вимоги керівних документів щодо забезпечення охорони державної таємниці у військовій частині. Допуск і доступ особового складу військової частини до державної таємниці. Види інструктажів щодо заходів безпеки у військовій частині.

Література для підготовки:

1. Порядок оформлення оперативних (бойових) документів, затверджений наказом НГШ ЗС України № 170 від 25.04.2018 р.

2. Загорка О. М., Мосов С. П., Сбитнев А. І., Стужук П. І. Елементи дослідження складних систем військового призначення. – К., НАОУ. – 2005. – 124 с.

3. Наказ ГШ ЗС України від 02.01.2020 № 1 “Про затвердження Інструкції з організації підготовки та проведення перевірок у Збройних Силах України”.

4. Доктрина з вивчення та впровадження досвіду у Збройних Силах України, затверджена начальником ГШ ЗС України від 03.07.2020 № 1928/НВГШ.

5. Доктрина з організації підготовки у Збройних Силах України, затверджена начальником ГШ ЗС України від 03.07.2020 № 1929/НВГШ.

6. Доктрина “Організація об’єднаної підготовки сил оборони держави”, затверджена начальником ГШ ЗС України від 09.09.2020 № 2694/НВГШ.

7. Доктрина з організації оцінювання (сертифікації) у Збройних Силах України, затверджена начальником ГШ ЗС України від 05.11.2020 № 3368/НВГШ.

8. Настанова з бойової підготовки у Збройних Силах України, затверджена начальником ГШ ЗС України від 08.10.2020 № 24148/С.

9. Наказ ГШ ЗС України “Про затвердження Тимчасової інструкції з індивідуальної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України” від 28.05.2013 № 125.

10. Методичні рекомендації з оцінювання (сертифікації) органів військового управління, військових частин (підрозділів) Збройних Сил України щодо набуття визначених спроможностей, затверджено начальником ГШ ЗС України від 05.11.2020 № 3367/НВГШ.

11. Методичні рекомендації з планування підготовки у Збройних Силах України, затверджені начальником ГШ ЗС України від 15.09.2020 № 22231/С.

12. Тимчасова настанова з організації та проведення загальновійськових тактичних і командно-штабних навчань. Частина 1. Бригада, полк. – Київ, – 2016.

13. Управління повсякденною діяльністю підрозділів: навч. посіб. / колектив авторів. – К.: НУОУ, 2021. – 416 с.

14. Колективна підготовка штабів, військової частини : навч.-метод. посіб. / колектив авторів ; за заг. ред. А. М. Сиротенка. – К.: НУОУ, 2019. – 96 с.

15. Повсякденна діяльність військових частин. Частина III. Військово-адміністративна діяльність : підручн. / колектив авторів. – К.: НУОУ, 2015. – 320 с.

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю К6 Забезпечення військ (сил) (“254 Забезпечення військ (сил)”)

Для фахівців сил підтримки

Стратегічні документи оборонного планування. Сутність та взаємозв'язок з воєнною політикою. Стратегічні документи оборонного планування провідних держав світу. Стратегічне планування: визначення, складові. Суб'єкти та об'єкти стратегічного планування в Міністерстві оборони України. Система застосування Збройних Сил України (визначення, структура та сутність форм застосування ЗС України). Визначення і принципи оперативного мистецтва. Форми застосування військ (сил). Оборонна операція оперативно-тактичного угруповання військ (визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах). Контрнаступальна операція оперативно-тактичного угруповання військ (визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах). Стабілізаційна операція оперативно-тактичного угруповання військ (визначення, мета, оперативні завдання, зміст і розмах). Угруповання військ, оперативна побудова та системи, що створюються в оборонній операції оперативно-тактичного угруповання військ. Визначення, мета, завдання і зміст оперативного розгортання оперативно-тактичного угруповання військ. Підготовка та здійснення оперативного розгортання.

Заходи загальної інженерної підтримки військ (сил). Інженерні заходи щодо підвищення живучості та безпеки застосування військ (сил) і об'єктів. Інженерні заходи щодо обмеження мобільності військ (сил) противника. Заходи інженерної підтримки мобільності своїх військ (сил). Інженерні заходи маскування об'єктів, підрозділів, районів в операціях (бойових діях) включають. Концепцією інженерної підтримки операції згідно стандартів НАТО передбачено. Інженерна розвідка противника, місцевості та об'єктів проводиться. Оцінювання району операції (бойових дій) в себе включає. Способи подолання дистанційно встановлених противником мінних полів.

Способи бойового застосування частин (підрозділів) інженерного забезпечення.

Завдання і заходи, які покладаються на війська ХБРЯ захисту Збройних Сил України. Спрямованість виконання завдань і заходів, які покладаються на війська ХБРЯ захисту Збройних Сил України. Мета ХБРЯ захисту Збройних Сил України. Основні принципи ХБРЯ захисту військ (сил). Складові за призначенням ХБРЯ захист військ (сил). Мета виконання завдань та заходів із запобігання впливу ХБРЯ загроз на війська (сили). Завдання, які включає складова ХБРЯ захист військ (сил) – запобігання впливу ХБРЯ загроз на війська (сили). Мета виконання завдання визначення та оцінювання ХБРЯ загроз. Заходи, які включає завдання визначення та оцінювання ХБРЯ загроз. Мета виконання завдання оцінювання рівня вразливості своїх військ (сил) до ХБРЯ загроз (небезпек). Заходи, які включає завдання оцінювання рівня вразливості своїх військ (сил) до ХБРЯ загроз (небезпек). Визначення показників на які звертається особлива увага під час визначення слабких місць в організації ХБРЯ захисту військ (сил). Мета виконання завдання оцінювання ступеня реалізації ХБРЯ загрози. Заходи, які включає завдання вироблення пропозицій із ХБРЯ захисту військ (сил) в операції (бойових діях). Заходи, які включає завдання оцінювання ступеня реалізації ХБРЯ загрози. Мета виконання завдання зменшення рівня впливу (запобігання) ХБРЯ загроз. Заходи, які включає завдання зменшення рівня впливу (запобігання) ХБРЯ загроз. Мета виконання завдань та заходів із захисту військ (сил) під час застосування ЗМЗ(У) та/або руйнування ОПН. Завдання і заходи, які включає складова ХБРЯ захист військ (сил) – захист військ (сил) під час застосування ЗМЗ(У) та/або руйнування ОПН. Мета виконання завдання виявлення та оцінювання можливих наслідків застосування ЗМЗ(У) та/або руйнування ОПН. Заходи, які включає завдання виявлення та оцінювання можливих наслідків застосування ЗМЗ(У) та/або руйнування ОПН. Мета виконання завдання оцінювання вразливості військ (сил) під час застосування ЗМЗ(У) та/або руйнування ОПН. Заходи, які включає завдання оцінювання вразливості військ (сил) під час застосування ЗМЗ(У) та/або руйнування ОПН. Мета виконання завдання досягнення (підтримання) дієвого рівня ХБРЯ захисту. Заходи, які включає завдання досягнення (підтримання) дієвого рівня ХБРЯ захисту. Мета виконання завдань та заходів відновлення військ (сил) після застосування ЗМЗ(У) та/або руйнування ОПН. Завдання і заходи, які включає складова ХБРЯ захист військ (сил) – відновлення військ (сил) після застосування ЗМЗ(У) та/або руйнування ОПН. Мета виконання завдання моніторинг (контроль) ХБР обстановки. Заходи, які включає завдання моніторинг (контроль) ХБР обстановки. Мета виконання завдання відновлення втрачених спроможностей військ (сил) з ХБРЯ захисту. Заходи, які включає завдання відновлення втрачених спроможностей військ (сил) з ХБРЯ захисту. Мета виконання завдання оцінювання результатів відновлення військ (сил) із ХБРЯ захисту. Заходи, які включає завдання оцінювання результатів відновлення військ (сил) із ХБРЯ захисту. Завдання які включає посилення захисту військ (сил). Мета виконання завдання вогневого ураження

противника із застосуванням зброї термобаричної дії. Заходи, які включає завдання вогневого ураження противника із застосуванням зброї термобаричної дії. Мета виконання завдання застосування аерозолів. Заходи, які включає завдання застосування аерозолів. Особливості розвідувальної підтримки з питань ХБРЯ захисту. Рівні ймовірності застосування противником ЗМЗ(У). Коди рівня ймовірності виникнення ХБРЯ загроз у разі руйнування ОПН.

Основні закони теорії ймовірності. Теорема гіпотез. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Основні типи розподілів та їх характеристика. Закон великих чисел. Довірчий інтервал. Теорія ймовірностей. Випадкова подія. Визначення ймовірності. Основні закони теорії ймовірностей. Теорема Байеса. Основи теорії дослідження операцій. Основні поняття: операція, рішення, оптимальне рішення. Критерій та показник ефективності операції. Поняття системи. Класифікація систем. Властивості систем. Основні визначення теорії ймовірностей. Способи і методи дослідження системи.

Література для підготовки:

1. Доктрина “Хімічний, біологічний, радіаційний та ядерний захист військ (сил)”, ОП 3-0(25), затверджена та введена в дію наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 07.01.2025 № 13.
2. Наказ Міністерства оборони України від 22.03.2023 № 152/нм “Про затвердження Інструкції з функціонування системи попередження й оповіщення про хімічну, біологічну, радіологічну та ядерну загрозу (інцидент) у системі Міністерства оборони України”.
3. Єдиний перелік (каталог) спроможностей Міністерства оборони України, Збройних Сил України та інших сил оборони. – К.: МОУ, 2019. – 618 URL: [https://elib.nuou.org.ua/katalog/%D1%94dinij-perel%D1%96k-\(katalog\)-spropozhnostej-m%D1%96n%D1%96sterstva-oboroni-ukra%D1%97ni,-zbrojnih-sil-ukra%D1%97ni-ta-%D1%96nshix-skladovix-sil-oboroni.html](https://elib.nuou.org.ua/katalog/%D1%94dinij-perel%D1%96k-(katalog)-spropozhnostej-m%D1%96n%D1%96sterstva-oboroni-ukra%D1%97ni,-zbrojnih-sil-ukra%D1%97ni-ta-%D1%96nshix-skladovix-sil-oboroni.html)
4. Оперативні розрахунки завдань інженерного забезпечення. Методики та приклади. [І.В. Черних, В.І. Коцюруба, М.М. Підгородецький та інші]. – К.: НУОУ, 2016. – 152 с. URI: <http://www.adl.mil.gov.ua>.
5. Мінні та протимінні операції за стандартами (процедурами) НАТО: навчально-методичний посібник / [Підгородецький М.М., Мацько О.Й., Федорович М.А., Коцюруба В.І., Кізяк Я.О. та ін.]. – К.: НУОУ імені І. Черняхівського, 2018. – 388 с. (всього 12 авторів). URL: [https://elib.nuou.org.ua/katalog/m%D1%96nn%D1%96-ta-protim%D1%96nn%D1%96-operacz%D1%96%D1%97-zg%D1%96dno-za-standartami-\(proczedurami\)-nato.html](https://elib.nuou.org.ua/katalog/m%D1%96nn%D1%96-ta-protim%D1%96nn%D1%96-operacz%D1%96%D1%97-zg%D1%96dno-za-standartami-(proczedurami)-nato.html)
6. Об’єднанні інженерні операції: спільне видання Альянсу АJP 3-34. Joint Engineer Operations.. URI: <http://www.nso.nato.int/protected/nsdd>

7. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX : станом на 15 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20>

8. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Слово, 2009. 240 с.

9. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: Підручник. — К.: Знання, 2007. — 270 с.

10. Личковський Е.І. Вища математика теорія наукових досліджень: Підручник. – К.: Знання, 2012. – 450 с.

11. Теорія і методи евклідової комбінаторної оптимізації: Монографія. / Ю.Г. Стоян, О.О. Ємець. – К.: ІСДО, 2003. – 188 с.

12. Методи моделювання бойових дій військ (сил): навч. посібник. / Пащенко Т.П., Микусь С.А., Чернега В.М., та інші. К: НУОУ, 2021. 262 с. URL: [https://elib.nuou.org.ua/katalog/metodi-modelyuvannya-bojovix-d%D1%96jv%D1%96jsk-\(sil\).html](https://elib.nuou.org.ua/katalog/metodi-modelyuvannya-bojovix-d%D1%96jv%D1%96jsk-(sil).html)

13. Сучасні методи підтримки прийняття рішень: навч. посібник. / Пащенко Т.П., Микусь С.А., Чернега В.М. та інші. К: НУОУ, 2020. 312 с. URL: <https://elib.nuou.org.ua/katalog/suchasn%D1%96-metodi-p%D1%96dtrimki-prijnyattya-r%D1%96shen.html>

14. Ачкасов А.Є., Лушкін В.А., Охріменко В.М., Воронкова Т.Б. Теорія систем і системний аналіз. Навчальний посібник. Х.: ХНУМГ, 2014. 167 с. URL: https://eprints.kname.edu.ua/38976/1/2011%2016%D0%9D%20%D0%BF%D0%B5%D1%87.%20%D0%9E%D1%85%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%A2%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%A1%D0%90.pdf.

15. Теорія ймовірності та математична статистика: навч. посіб. / Мацкул В.М. О.: ОНЕУ, 2017. 132 с. URL: <https://www.studocu.com/uk/document//49510663>.

Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб. / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. О.: ОНУ, 2018. 170 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ddf22f99-7e1a-435b-bed1-90d5b3a32701/content>.

Для фахівців з тилового забезпечення

Основні визначення (поняття) логістичного (тилового) та медичного забезпечення Збройних Сил України в сучасних умовах та чинники, які впливають на їх удосконалення. Проблеми впровадження логістики ЗС України з урахуванням ведення гібридної війни.

Характеристика системи логістичного (тилового) забезпечення військ (сил) Збройних Сил України.

Сили та засоби логістичного (тилового) забезпечення Збройних Сил України.

Підготовка системи логістичного (тилового) забезпечення Збройних Сил України. Планування логістичного (тилового) забезпечення військ (сил) у ході

підготовки та ведення операцій.

Організація забезпечення військ (сил) матеріально-технічними засобами, роботами та послугами в операціях.

Роль, завдання і організація переміщень та перевезень (транспортувань) у Збройних Силах України. Організація підвезення матеріально-технічних засобів військам (силам) під час виконання ними завдань за призначенням (в оборонній операції та при участі в ООС (АТО)).

Управління логістичним (тиловим) забезпеченням.

Організація логістичного (тилового) забезпечення стратегічного розгортання Збройних Сил України.

Організація логістичного (тилового) забезпечення мобілізаційного розгортання військ (сил) (приведення Збройних Сил України у готовність до виконання завдань за призначенням).

Логістичне (тилове) забезпечення оперативного розгортання та перегрупування військ (сил).

Умови розгортання, побудова і переміщення логістики (тилу) в оборонній операції. Організація логістичного (тилового) забезпечення оперативного угруповання військ (ОУВ) в оборонній операції.

Умови розгортання, побудова і переміщення логістики (тилу) в контрнаступальній (наступальній) операції. Організація логістичного (тилового) забезпечення ОУВ в наступальній (контрнаступальної) операції.

Умови розгортання, побудова і переміщення логістики (тилу) в стабілізаційній операції. Організація логістичного (тилового) забезпечення ОУВ в стабілізаційній операції.

Організація логістичного (тилового) забезпечення військ (сил), що діють на приморському напрямку та військ (сил) у протидесантній операції.

Організація логістичного (тилового) забезпечення військ (сил) в повітряних операціях.

Організація логістичного (тилового) забезпечення військ (сил) в морських операціях.

Організація логістичного забезпечення українських національних контингентів, які залучаються до участі в міжнародних операціях.

Підтримка з боку України як держави, що приймає.

Основи теорії дослідження операцій. Основні поняття: операція, рішення, оптимальне рішення. Критерій та показник ефективності операції. Поняття системи. Класифікація систем. Властивості систем. Поняття цілісності, зв'язку і структури. Система і управління. Побудова системи. Способи і методи дослідження системи. Сутність системного підходу як методу дослідження складних систем. Моделювання. Модель як відображення системи. Поняття моделі. Мета моделювання. Класифікація моделей. Способи і засоби моделювання. Вибір і обґрунтування методу моделювання. Вибір моделі. Помилки моделювання.

Прийняття рішень. Поняття теорії рішень. Особливості підходу.

Аксіоми, постулати, гіпотези. Етапи вироблення рішень. Методи вироблення рішень.

Елементи теорії імовірності. Випадкові події, імовірність і частота, властивості ймовірностей. Випадкові величини, закони їх розподілу, числові характеристики.

Основні визначення теорії ймовірностей. Формула повної імовірності.

Теорема Байєса. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Характеристики розподілу випадкових величин: математичне очікування, дисперсія та кореляційний момент.

Закони розподілу випадкових величин Пуассона, Гауса. Поняття оцінок параметрів розподілу і вимоги до них. Довірчий інтервал. Вибіркове середнє та вибіркова дисперсія.

Література для підготовки:

1. Порядок логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.12. 2018 № 1208; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1208-2018-%D0%BF#Text>

2. Доктрина об'єднана логістика (затверджена Головнокомандувачем ЗС України 19.09.2020); URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/2_%D0%A1%D0%9F-4-003003.01-%D0%94%D0%9E%D0%9A-%D0%9E%D0%91-%D0%9B%D0%9E%D0%93.pdf

3. Концепція функціонування системи логістичного забезпечення Збройних Сил України (наказ ГК ЗС України від 20.04.2023 №102/ДСК) зі змінами (наказ ГК ЗС України від 27.01.2024 №37);

4. Доктрина "Сили логістики", затверджена Головнокомандувачем ЗС України 08.02.2021 (№441/НВГШ від 10.02.2021); URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%A1%D0%B8%D0%BB-%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf>

5. Доктрина "Застосування сил логістики", затверджена начальником Генерального штабу ЗС України 04.02.2021 (№387/НВГШ від 04.02.2021); URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>

6. Доктрина "Забезпечення матеріально-технічними засобами, роботами та послугами", затверджена начальником Генерального штабу ЗС України 21.01.2021 (№225/НВГШ від 21.01.2021); URL: https://jurkniga.ua/contents/doktrina-zabezpechennya-materialno-tekhnichnimi-zasobami-robotami-ta-poslugami.pdf?srsltid=AfmBOopL65N5hHG5gtP09YUbaBjFFtUcvqNfwYa_F-pYn1UCSWWSmxbd

7. Наказ МО України від 09.12.2002 №402 “Про затвердження Положення про продовольче забезпечення ЗС України в мирний час”; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0992-02#Text>

8. Наказ МО України від 15.11.2019 року №591 “Про затвердження Каталогу продуктів харчування” (зі змінами); URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0591322-19#Text>

9. Наказ МО України від 29.04.2016 року №232 “Про речове забезпечення військовослужбовців ЗС України та Державної спеціальної служби транспорту” (зі змінами); URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0767-16#Text>

10. Наказ ГК ЗС України від 01.01.2024 №1 “Про затвердження Положення про забезпечення майном служби пально-мастильних матеріалів у Збройних Силах України”.

11. Постанова КМУ від 28.07.2006 № 1041-012 “Про затвердження Порядку створення, утримання та використання непорушних запасів озброєння, військової техніки, боєприпасів та інших матеріальних засобів у ЗС України” (із змінами).

Для фахівців логістичного забезпечення (забезпечення озброєнням і військовою технікою, технічного обслуговування та відновлення (ремонт) озброєння та військової техніки, їх застосування)

Структура, задачі і принципи функціонування системи забезпечення озброєнням та військовою технікою, технічного обслуговування та відновлення озброєння та військової техніки, їх застосування. Джерела забезпечення озброєнням та військовою технікою. Керівні документи, які визначають функціонування логістичного забезпечення.

Планування організації експлуатації та відновлення озброєння та військової техніки і іншого військового майна.

Управління забезпечення озброєнням та військовою технікою, технічного обслуговування та відновлення озброєння та військової техніки. Робота командира, начальника штабу, начальника озброєння і підпорядкованих йому служб, начальників родів військ і спеціальних військ при організації забезпечення озброєнням та військовою технікою, технічного обслуговування та відновлення озброєння та військової техніки. Документи з управління логістичним забезпеченням військ (сил).

Теоретичні основи вирішення задач із забезпечення озброєнням та військовою технікою, технічного обслуговування та відновлення озброєння та військової техніки. Основні методи вирішення задач визначення потреби військ в засобах ураження, їх розподіл по завданнях (етапах), добах операції (бою) і військах, розрахунку подачі засобів ураження, прогнозування стану озброєння та військової техніки у ході операції (бою), оцінювання можливостей ремонтно-відновлювальних органів з ремонту та евакуації озброєння і військової техніки. Методика оцінювання ефективності системи відновлення озброєння та військової техніки.

Сили та засоби технічного обслуговування та ремонту озброєння та

військової техніки окремої механізованої (танкової) бригади, їх застосування в бою (на марші), відновлення озброєння та військової техніки окремої механізованої (танкової) бригади в бою (на марші), особливості технічного обслуговування та відновлення озброєння та військової техніки підрозділів, частин в особливих умовах та в міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки, зміст аналітичних моделей, що використовуються під час планування відновлення озброєння та військової техніки.

Забезпечення озброєнням та військовою технікою, технічне обслуговування та відновлення озброєння та військової техніки оперативнотактичного угруповання військ (сил) оперативного командування в стабілізаційній, оборонній, наступальній (контрнаступальній) операції.

Основні визначення теорії ймовірностей, класифікація подій.

Складові події, ймовірність суми та добутку подій.

Формула повної ймовірності. Теорема Байеса.

Визначення ймовірності подій як співвідношення мір множин (геометрична ймовірність).

Визначення ймовірності подій як співвідношення числа благоприємних результатів до загальної їх кількості.

Випадкові величини та функції розподілу.

Числові характеристики випадкових величин.

Граничні теореми теорії ймовірностей (теорема Бернуллі, теорема Пуассона; теорема Чебишева; теорема Маркова, гранична центральна теорема; теорема Лапласа).

Розподіл Пуассона дискретної випадкової величини.

Нормальний розподіл безперервної випадкової величини.

Система експлуатації озброєння та військової техніки. Етапи життєвого циклу озброєння та військової техніки. Основні терміни та визначення. Структура систем експлуатації та основні експлуатаційно-технічні заходи, які проводяться у військах.

Система технічного обслуговування і ремонту озброєння та військової техніки. Види і показники ремонту та технічного обслуговування. Методи ремонту. Організація ремонту і технічного обслуговування озброєння та військової техніки в військовій частині.

Зберігання озброєння та військової техніки. Види зберігання і вимоги до озброєння та військової техніки, яка становиться на зберігання. Порядок постановки озброєння та військової техніки на зберігання. Зняття озброєння та військової техніки зі зберігання.

Категорування і списання зразків озброєння та військової техніки. Категорування зразків озброєння та військової техніки. Зняття з експлуатації та списання зразків озброєння та військової техніки за технічним станом.

Література для підготовки:

1. ВКП 4-00(01).01 Доктрина “Об’єднана логістика” – К.: ГУЛ ГШ ЗСУ, 2020. – 40 с.
2. ВКП 4-32 (41).01 Доктрина “Сили логістики” – К.: КСЛ ЗСУ, 2021. 29 с.

URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%A1%D0%B8%D0%BB-%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf>

3. ВКП 4-32 (03).01 Доктрина застосування сил логістики – К.: КСЛ ЗСУ, 2021. – 46 с. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf>

4. ВКП 4-00 (11).01 Доктрина логістичного забезпечення Сухопутних військ Збройних Сил України – К.: КЛ КСВ ЗСУ, 2020. – 39 с.

5. Тимчасова настанова з логістичного забезпечення ЗС України(частина I), КСЛ ЗС України, 2019., 141 с. (Наказ ГШ ЗС України від 01.07.2019 № 236/ДСК).

6. ВКДП 4-32(03).01.Тимчасова настанова з логістичного забезпечення ЗС України(частина II), КСЛ ЗС України, 2020., 191 с. (Наказ ГШ ЗС України від 12.03.2020 р. № 101/дск).

7. ВКДП 4-99(55).01. Настанова “Окремий ремонтно-відновлювальний полк” – К.: КСЛ ЗСУ, 2020. 138 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/2_%D0%92%D0%9A%D0%94%D0%9F-4-9955.01-%D0%9D%D0%90%D0%A1-%D0%9E%D0%9A%D0%A0-%D0%A0%D0%95%D0%9C-%D0%92%D0%86%D0%94%D0%9D%D0%9E%D0%92-%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9A.pdf

8. ВКДП 4-33(14).01. Настанова Центральна автомобільна база зберігання та ремонту – К.: КСЛ ЗСУ, 2020. 42 с. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%A6%D0%90%D0%91%D0%97%D1%82%D0%B0%D0%A0.pdf>

9. ВКДП 4-32(01).01.Настанова Польовий склад військово-технічного майна – К.: КСЛ ЗСУ, 2020. 24 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%9F%D0%A1_%D0%92%D0%A2%D0%9C.pdf

10. ВКПД 7-00(41).01 Настанова “З бойової підготовки сил логістики Збройних Сил України” – К.: КСЛ ЗСУ, 2020. 207 с. URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/%D0%9D%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%91%D0%9F-%D0%9A%D0%A1%D0%9B-27.12.pdf>

11.ВКДП 4-84(03).01. Настанова метрологічні військові частини та підрозділи – К.: КСЛ ЗСУ, 2020. 82 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/2_%D0%92%D0%9A%D0%94%D0%9F-4-8403.01-%D0%9D%D0%90%D0%A1-%D0%9C%D0%95%D0%A2-%D0%92%D0%86%D0%99%D0%A1-

[%D0%A7%D0%90%D0%A1%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A0.pdf](#)

12. БП 4-32(17).01 Бойовий статут “Логістика Десантно-штурмових військ Збройних Сил України”.

13. БП 4 – 32(11).01 Бойовий статут “Логістика Сухопутних військ Збройних Сил України” – К.: КСВ ЗСУ, 2021. –167 с. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/02/2_%D0%91%D0%9F-4-3211.01-%D0%91%D0%A1-%D0%9B%D0%9E%D0%93-%D0%A1%D0%92.pdf

14. БП 4 – 146(11).01 Бойовий статут “Логістичні операції Сухопутних військ Збройних Сил України” – К.: КСВ ЗСУ, 2021. –122 с.

15. Норми безповоротних втрат, виходу у ремонт ОВТ, витрат і витрат матеріально-технічних засобів на особливий період. від 29.05.2023 р.

16. Організація забезпечення засобами ураження військ (сил) в операціях. Навчальний посібник – К.: НУОУ, 2024. – 161 с.

17. Основи застосування військових частин забезпечення (відновлення) озброєння та військової техніки. – К.: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2022. – 220 с.

18. Основи забезпечення та відновлення озброєння та військової техніки в операціях (бойових діях) – К.: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2022. – 128 с.

19. Основи організації відновлення озброєння та військової техніки – К.: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2019. – 136 с.

20. Застосування ремонтно-відновлюваних частин та підрозділів. Частина 2. Ремонтно-відновлювана військова частина – К.: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2018. – 80 с.

21. Планування логістичного забезпечення військових частин (підрозділів) за стандартизованими операційними процедурами НАТО К.: НУОУ, 2023. – 152 с.

22. Оперативні розрахунки завдань технічного забезпечення (методика та приклади). Навчальний посібник – К.: НУОУ, 2018. – 116 с.

23. Впровадження стандартів НАТО та їх застосування у діяльності Збройних Сил України. Навчальний посібник. – К.: НУОУ, 2018. – 112 с.

24. Основні положення воєнно-технічної політики держави навч. посіб. / [Мацько О.Й., Терещенко А.М., Копашинський С.А., Смірнов В.О., Дачковський В.О., Прилипа О.О.]. – К.: НУОУ, 2019. – 352 с.

25. ДСТУ В-П 15.004:2021 Стадії життєвого циклу озброєння та військової техніки. Київ.:ДП “УкрНДНЦ”, 2022.

26. ДСТУ В 15.306:2021 Зобов’язання гарантійні. Основні положення. Київ.:ДП “УкрНДНЦ”, 2021.

27. ДСТУ В-П 15.007:2021 Оцінювання вартості життєвого циклу озброєння та військової техніки. Основні положення. Київ.:ДП “УкрНДНЦ”, 2021.

28. ДСТУ В-П 15.102:2021 Тактико-технічне (технічне) завдання на виконання аванпроєкту (складової частини аванпроєкту). Загальні вимоги до побудови, змісту, викладення, оформлення, видання та коригування. Київ.:ДП “УкрНДНЦ”, 2021.

29. ДСТУ В-П 15.803:2021 Керування старінням та вилучення озброєння

та військової техніки. Основні положення. Київ.:ДП “УкрНДНЦ”, 2021.

30. Військовий стандарт 01.016.003 Логістичне забезпечення військ (сил). Основні терміни та визначення. Київ.:ЦНДІ ЗСУ, 2021.

31. ДСТУ В 8821-1:2018 Стандартизація у сфері озброєння та військової техніки. Частина 1. Основні терміни та визначення понять. – К.: ДП “УкрНДНЦ” 2019. – 44 с.

32. ДСТУ В 8821-2:2019 Стандартизація у сфері озброєння та військової техніки. Частина 2. Кодифікація. Терміни та визначення понять. – К.: ДП “УкрНДНЦ” 2020. – 12 с.

33. Військовий стандарт ВСТ 01.016.003 – 2021 (01) “Логістичне забезпечення військ (сил). Основні терміни та визначення”. – К.: МОУ, 2021. – 64 с.

Для фахівців з фінансово-економічного забезпечення.

Стратегічне планування: визначення, складові. Суб’єкти та об’єкти стратегічного планування в Міністерстві оборони України. Стратегічні документи оборонного планування. Основні процедури стратегічного планування в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України. Основні аспекти планування розвитку Збройних Сил України.

Сутність воєнно-економічної безпеки держави. Фактори впливу на воєнно-економічну безпеку держави та оцінка їх впливу. Основні напрями державної політики та стратегії забезпечення воєнно-економічної безпеки держави. Взаємозв’язок між оборонними витратами та економічним зростанням.

Предмет, об’єкт та завдання воєнно-економічного аналізу. Методи воєнно-економічного аналізу. Ефективність воєнно-економічного аналізу. Застосування системного підходу до вирішення завдань у воєнно-економічному аналізі. Показники і критерії під час вирішення завдань воєнно-економічного аналізу. Поняття “ефект” та “ефективність”. Класифікація завдань та методи воєнно-економічного аналізу.

Елементи теорії ймовірностей. Випадкові події, ймовірність і частота, властивості ймовірностей. Випадкові величини, закони їх розподілу, числові характеристики. Основні визначення теорії ймовірностей. Формула повної ймовірності. Теорема Байєса. Характеристики розподілу випадкових величин: математичне сподівання, дисперсія та кореляційний момент. Закони розподілу випадкових величин Пуассона, Гауса. Поняття оцінок параметрів розподілу і вимоги до них. Довірчий інтервал. Вибіркове середнє та вибіркова дисперсія.

Література для підготовки:

1. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року : Указ Президента України від 11 серпня 2021 р. № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0048525-21#Text>

2. Закон України “Про державний бюджет України на відповідний рік”

3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і

торгівлі України від 29 жовтня 2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

4. Доктрина з оборонного планування у ЗСУ. ВКП 5-00(67)01.01. Головне управління оборонного планування Генерального штабу ЗСУ (від 13.11.2020) – К.: МОУ, 2020

5. Доктрина управління оборонними ресурсами. ВКП 8-00(03).01. Центральне управління оборонних ресурсів Генерального штабу ЗСУ (від 13.11.2020) – К.: МОУ, 2020 URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/2_%D0%A1%D0%9F-8-0018203.01-%D0%94%D0%9E%D0%9A-%D0%A3%D0%9F%D0%A0-%D0%9E%D0%91%D0%9E%D0%A0-%D0%A0%D0%95%D0%A1%D0%A3%D0%A0.pdf

6. Основи управління оборонними ресурсами : навч. посіб. / Ю. Луцик, П. Пархоменко, Т. Череватий / – К. : НУОУ, 2024. – 488 с.

7. Воєнно-економічний аналіз : навч. посіб. / Ю. Луцик, Л. Панасенко, Т. Череватий / – К. : НУОУ, 2024. – 224 с.

8. Оборонне планування та управління ресурсами у військовій сфері: підручник / Ю. Луцик, С. Сазонов, А. Лойшин / – К.: НУОУ ім. І. Черняхівського, 2020. – 328с.

9. Основи оборонного менеджменту у діяльності Збройних Сил України: навч. посіб. / І.М. Ткач, С.А. Бондаренко, М.Я. Ткач та ін./ – К.: НУОУ, 2021. – 264 с.

10. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. – Київ : НІСД, 2022. – 532 с.

Для фахівців кадрового менеджменту

Організація мобілізаційної роботи в Збройних Силах України.

Основні напрямки мобілізаційної роботи в Збройних Силах України.

Мобілізаційне розгортання військ (сил) (визначення, складові, оповіщення та порядок проведення).

Планування мобілізаційного розгортання військ оперативного командування (сутність, етапи, планувальні документи та порядок оцінювання мобілізаційної обстановки).

Забезпечення мобілізаційного розгортання військ (сил) (види забезпечення мобілізаційного розгортання та зміст Плану забезпечення мобілізаційного розгортання військ (сил) оперативного командування).

Система управління мобілізаційним розгортанням військ (сил) оперативного командування (складові, сутність, завдання).

Склад та завдання групи контролю штабу оперативного командування при проведенні мобілізаційного розгортання військ (сил).

Пункт управління мобілізацією територіального центру комплектування та соціальної підтримки (призначення, структура, завдання).

Зміст мобілізаційного Плану виду (оперативного командування) Збройних Сил України.

Зміст інформації, яка надається органами військового управління до

Головного управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України, з отриманням організаційної директиви на формування нової військової частини. Зміст (структура) мобілізаційної директиви з планування мобілізаційного розгортання військ (сил) оперативного командування.

Політика та стратегія залучення, розвитку та утримання людського капіталу в силах оборони України – цілі та основні завдання.

Загальні положення військової служби у Збройних Силах України.

Органи (служби) персоналу Збройних Сил України, їх призначення, завдання та функції.

Залучення на військову службу. Організація та порядок комплектування Збройних Сил України особовим складом.

Військова освіта та підготовка у Збройних Силах України.

Супроводження кар'єри військовослужбовців.

Робота служб персоналу в ході підготовки та ведення операцій (бойових дій).

Воєнна наука, її предмет та завдання. Складові воєнної науки. Воєнне мистецтво, його складові та взаємозв'язки між ними. Закони та закономірності збройної боротьби. Принципи воєнного мистецтва. Принципи діалектики. Рівні пізнання. Загальнонаукові методи пізнання. Методи воєнно-наукового дослідження.

Визначення і принципи оперативного мистецтва. Форми застосування військ (сил). Система застосування Збройних Сил України. Розвиток принципів оперативного мистецтва та форм застосування військ (сил). Розвиток системи застосування ЗС України. Оперативні спроможності військ (сил).

Визначення, мета, зміст і розмах оборонної, стабілізаційної та наступальної (контрнаступальної) операції ОУВ. Оперативні завдання, які виконуються в ході операції. Угруповання військ, оперативна побудова та системи, що створюються в оборонній, стабілізаційній та наступальній (контрнаступальній) операції ОУВ, їх характеристика. Спосіб ведення операції зі здобутих уроків застосування військ (сил) в антитерористичній операції, операції Об'єднаних сил та під час відсічі широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України.

Елементи теорії ймовірностей. Випадкові події, ймовірність і частота, властивості ймовірностей. Випадкові величини, закони їх розподілу, числові характеристики.

Основні визначення теорії ймовірностей. Формула повної ймовірності. Теорема Байєса. Характеристики розподілу випадкових величин: математичне сподівання, дисперсія та кореляційний момент.

Закони розподілу випадкових величин Пуассона, Гауса. Поняття оцінок параметрів розподілу і вимоги до них. Довірчий інтервал. Вибіркове середнє та вибіркова дисперсія.

Методика оцінювання ефективності складних процесів у військовій сфері. Вимоги до показників оцінювання ефективності.

Література для підготовки:

1. Закон України “Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов’язаних та резервістів” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1951-19#Text>
2. Указ Президента України від 10.12.2008 № 1153/2008 “Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153/2008#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.05.2024 № 560 “Про порядок проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації на особливий період” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2024-n#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2024 № 741 “Деякі питання щодо структури військового резерву” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/741-2024-n#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 № 154 “Про затвердження Положення про територіальні центри комплектування та соціальної підтримки” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/154-2022-n#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1487 “Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов’язаних та резервістів” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1487-2022-n#Text>
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 № 194 “Деякі питання бронювання військовозобов’язаних в умовах правового режиму воєнного стану” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/194-2022-n#Text>
8. Наказ Міністерства оборони України від 26.12.2024 № 862 “Про затвердження Стратегії залучення, розвитку та утримання людського капіталу в силах оборони України на період до 2027 року”.
9. Наказ Міністра оборони України від 10.04.2009 № 170 “Про затвердження Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0438-09#Text>
10. Наказ Міністерства оборони України від 15.09.2022 № 280 “Про затвердження Інструкції з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1407-22#Text>
11. Наказ Міністерства оборони України від 20.12.2019 № 653 “Питання управління кар’єрою військовослужбовців Збройних Сил України, які проходять військову службу за контрактом” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0653322-19#Text>
12. Збірник. Матеріалів вивчення бойового досвіду російсько-української війни № 8. Розділ 4. Досвід та уроки проведення в Україні заходів мобілізації у 2022 році (с. 233-272). Київ : ГШ ЗС України, 2022. –515 с.
13. Робота служб персоналу з удосконалення системи комплектування Збройних Сил України персоналом в умовах гібридної війни (особливого періоду): навчальний посібник / колектив авторів. – К. : НУОУ імені Івана

Черняхівського, 2019. – 52 с.

14. Робота органів військового управління, штабу військової частини щодо комплектування персоналом в особливий період: навч.-метод. посібник, – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 100 с.

15. Управління персоналом у Збройних Силах України : підручник / колектив авторів. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2022. – 132 с.

16. Менеджмент персоналу : навч. посіб. / колектив авторів; за заг. ред. Г. М. Тіхонова. – К. : НУОУ, 2022. – 200 с. Інв. № 11536.

17. Повсякденна діяльність військових організаційних структур: підручник / колектив авторів. – К.: НУОУ, 2023.- 453 с.

18. Досвід повсякденної діяльності Збройних Сил України в умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України: навч. посіб. / колектив авторів. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2023. – 124 с.

19. Відмобілізування і приведення військової частини у бойову готовність: навч. посіб. / колектив авторів. – К.: НУОУ імені Івана Черняхівського, 2023. – 84 с.

20. Основи теорії досліджень ефективності системи кадрового менеджменту у військовій сфері : навч. посіб. / колектив авторів. – К.: НУОУ, 2024. – 136 с.

21. Дайджест мобілізації людських ресурсів: інформ. дайдж. / колектив авторів. – К.: НУОУ, 2024. – 60 с.

22. Барабаш Ю. Л. Основи теорії оцінювання ефективності складних систем (методологія військово-наукових досліджень): навч. посіб. Київ: НАОУ, 1999. 39 с.

23. Clausewitz, C. von. 1989. On War. Princeton, New Jersey, USA: Princeton University Press.

24. Delbrück, H. (1900) 1975. History of the Art of War volume 1: Warfare in Antiquity. Translated by Walter J. Renfro Jr. (3rd ed.). Lincoln, USA: University of Nebraska Press. ISBN 0-8032-6584-0.

25. Fiske, B. A. 1920. The Art of Fighting: Its Evolution and Progress, with Illustrations from Campaigns of Great Commanders. Ann Arbor, Michigan, USA: Century Company. URL:

<https://books.google.com.ua/books?id=sz1LAAAAMAAJ>

26. Fuller, J. F. C. (1922) 2022. The Reformation of War. USA: Creative Media Partners, LLC. URL:

https://www.google.com.ua/books/edition/_/LiGCzwEACAAJ?hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwigw4LJnrKFAXUiFxAIHSyzCfgQ7_IDegQIEhAD

27. Fuller, J. F. C. (1926) 2021. The Foundations of the Science of War. USA: Creative Media Partners, LLC. URL:

https://www.google.com.ua/books/edition/_/NXaxzgEACAAJ?hl=ru&sa=X&ved=2ahUKEwjWqeTWoLKFAXVg_rsIHZH6CmcQ7_IDegQIGBAD

28. DOD Dictionary of Military and Associated Terms. (2021). URL: <https://irp.fas.org/doddir/dod/dictionary.pdf>

29. Тарасов В. М., Тимошенко Р. І., Загорка О. М. Розвідувально-ударні, розвідувально-вогнєві комплекси (принципи побудови в умовах реалізації

концепції мережецентричних війн, оцінка ефективності бойового застосування): монографія; за заг. ред. В. М. Телелима. Київ : НУОУ, 2015. 184 с.

30. Майстренко О. В. Взаємовплив можливостей військових формувань щодо вогневого ураження противника: монографія. Київ : НУОУ, 2017. 180 с.

31. Теоретичні основи управління угрупованням військ (сил) у сучасних умовах збройної боротьби: монографія; Загорка О. М., та інші ; за заг. ред. І. С. Руснака. Київ : НУОУ, 2020. 248 с.

32. Еволюція воєнного мистецтва: навч. посіб. / І. І. Фурман, С. В. Сидоров, В. І. Резнік та ін. Київ : НУОУ, 2022. 349 с.

33. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ : ВД “Слово”, 2004. 240 с.

34. Методи моделювання бойових дій військ (сил) : навч. посіб. / [Т.П. Пащенко, С.А. Микусь, В.Г. Солонніков та ін.] Київ: НАОУ, 2021. 272 с.

35. Колективна підготовка штабів, військової частини : навч.-метод. посіб. / колектив авторів ; за заг. ред. А. М. Сиротенка. – К.: НУОУ, 2019. – 96 с.

36. Елементи дослідження складних систем військового призначення: навч. посіб. / О. М. Загорка, С. П. Мосов, А. І. Сбітнев, П. І. Стужук. Київ: НАОУ, 2005. 100 с.

37. Теорія ймовірностей і математична статистика: навч. посіб. / А. І. Колосов, Ю. Є. Печеніжський, С. О. Станішевський, А. В. Якунін. Харків: ХНАМГ, 2011. 128 с.

38. Тимчасова доктрина “Об’єднана вогнева підтримка” затверджена Головнокомандувачем Збройних Сил України 24.10.2023, ОП 3-0(289).

39. Доктрина “Сухопутні війська Збройних Сил України” затверджена Головнокомандувачем Збройних Сил України 02.11.2020, ВКП 5-00(11)03.01.

40. Тимчасовий бойовий статут Механізованих військ Сухопутних військ Збройних Сил України: у 2 ч. Ч. 1: Бригада: затв. наказом Командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 09.03.2021 № 152. Київ: Командування підготовки командування СВ ЗС України, 110 с. БП 3-(01,04)11.(55).01

41. Збірник тактичних розрахунків з прикладами: навч. посіб. / кол. авторів; Київ : НУОУ, 2018. 96 с.

42. FM 3-0: Operations. Department of the Army. 2022. URL: <https://irp.fas.org/doddir/army/fm3-0.pdf>

43. ADP 3-19, Fires, 31 July 2019. URL: <https://armypubs.army.mil>.

Для фахівців інфраструктурного та транспортного забезпечення

Основні визначення (поняття) інфраструктурного та транспортного забезпечення Збройних Сил України в сучасних умовах та чинники, які впливають на їх удосконалення. Проблеми впровадження інфраструктурного та транспортного забезпечення ЗС України з урахуванням ведення гібридної війни.

Характеристика інфраструктурного та транспортного забезпечення забезпечення військ (сил) Збройних Сил України.

Сили та засоби інфраструктурного та транспортного забезпечення Збройних Сил України.

Підготовка інфраструктурного та транспортного забезпечення Збройних Сил України. Планування інфраструктурного та транспортного забезпечення військ (сил) у ході підготовки та ведення операцій.

Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення в операціях.

Роль, завдання і організація переміщень та перевезень (транспортувань) у Збройних Силах України. Організація підвезення матеріально-технічних засобів військам (силам) під час виконання ними завдань за призначенням (в оборонній операції та при участі в ООС (АТО)).

Управління інфраструктурного та транспортного забезпечення.

Організація логістичного (тилового) забезпечення стратегічного розгортання Збройних Сил України.

Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення мобілізаційного розгортання військ (сил) (приведення Збройних Сил України у готовність до виконання завдань за призначенням).

Інфраструктурне та транспортне забезпечення оперативного розгортання та перегрупування військ (сил).

Умови розгортання, побудова інфраструктурного та транспортного забезпечення в оборонній операції. Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення оперативного угруповання військ (ОУВ) в оборонній операції.

Умови розгортання, побудова інфраструктурного та транспортного забезпечення в контрнаступальній (наступальній) операції. Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення ОУВ в наступальній (контрнаступальної) операції.

Умови розгортання, побудова інфраструктурного та транспортного забезпечення в стабілізаційній операції. Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення ОУВ в стабілізаційній операції.

Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення військ (сил), що діють на приморському напрямку та військ (сил) у протидесантній операції.

Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення військ (сил) в повітряних операціях.

Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення військ (сил) в морських операціях.

Організація інфраструктурного та транспортного забезпечення українських національних контингентів, які залучаються до участі в міжнародних операціях.

Підтримка з боку України як держави, що приймає.

Основи теорії дослідження операцій. Основні поняття: операція, рішення, оптимальне рішення. Критерій та показник ефективності операції. Поняття системи. Класифікація систем. Властивості систем. Поняття цілісності, зв'язку і структури. Система і управління. Побудова системи.

Способи і методи дослідження системи. Сутність системного підходу як методу дослідження складних систем. Моделювання. Модель як відображення системи. Поняття моделі. Мета моделювання. Класифікація моделей. Способи і засоби моделювання. Вибір і обґрунтування методу моделювання. Вибір моделі. Помилки моделювання.

Прийняття рішень. Поняття теорії рішень. Особливості підходу.

Аксиоми, постулати, гіпотези. Етапи вироблення рішень. Методи вироблення рішень.

Елементи теорії імовірності. Випадкові події, імовірність і частота, властивості ймовірностей. Випадкові величини, закони їх розподілу, числові характеристики.

Основні визначення теорії ймовірностей. Формула повної імовірності.

Теорема Байєса. Випадкова величина. Поняття розподілу дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Характеристики розподілу випадкових величин: математичне очікування, дисперсія та кореляційний момент.

Закони розподілу випадкових величин Пуассона, Гауса. Поняття оцінок параметрів розподілу і вимоги до них. Довірчий інтервал. Вибіркове середнє та вибірка дисперсія.

Література для підготовки:

1. Постанова КМУ від 29.08.2002 № 1282 “Про затвердження Порядку вилучення і передачі військового майна Збройних Сил” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-2002-%D0%BF#Text>

2. Постанова КМУ від 04.08.2000 № 1225 “Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1225-2000-%D0%BF#Text>

3. Постанова КМУ від 13.04.2011 № 461 “Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/461-2011-%D0%BF#Text>

4. Постанова КМУ від 23.05.2011 № 547 “Про затвердження Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій та будівельних норм, гармонізованих з нормативними документами Європейського Союзу” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/547-2011-%D0%BF#Text>

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 р. № 1550 “Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-2024-%D0%BF#Text>

6. Наказ Міністерства оборони України від 03.07.2013 № 448 “Про затвердження Положення про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення Збройних Сил України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-13#Text>

7. Наказ Міністерства оборони України від 31.07.2018 № 380 “Про затвердження Інструкції з організації забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1020-18#Text>

8. Наказ Міністерства оборони України від 30.01.2019 № 34 “Про затвердження Порядку використання квартирної майна у МОУ та ЗСУ” URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/34_30012019.pdf

9. Наказ Міністерства оборони України від 05.06.2019 № 284 “Про затвердження Положення про організацію будівництва об'єктів у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України”. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2019/284_nm.pdf

10. Наказ Міністерства оборони України 19.12.2017 № 680 “Про затвердження Інструкції з обліку земель оборони” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0680322-17#Text>

11. Наказ Міністерства оборони України від 17.08.2017 № 440 “Про затвердження Інструкції з обліку військового майна у Збройних Силах України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1192-17#Text>

12. Наказ Міністерства оборони України від 29.03.2021 № 81 “Про затвердження Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту” URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2021/mou_81.pdf

13. Наказ Міністерства оборони України та Міністерства інфраструктури України від 01.12.2015 № 666/503 “Про затвердження Інструкції з планування військових залізничних перевезень” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1606-15#Text>

14. Наказ Міністерства оборони України від 05.09.2013 № 595 “Про затвердження Положення з військових перевезень залізничним, морським, річковим та повітряним транспортом” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1662-13#Text>

15. Наказ Міністерства оборони України від 12.12.2016 № 678 “Про затвердження Інструкції про використання автомобільної техніки у міністерстві оборони України” URL: https://www.mil.gov.ua/content/gsc_orders/70_nm.doc.

16. Доктрина “Інфраструктурне забезпечення сил оборони держави”, затверджена начальником Генерального штабу Збройних сил України 08.04.2021, ВПК 4-144(03).01 URL:

https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/07/2_%D0%92%D0%9A%D0%9F-4-14403.01-%D0%94%D0%9E%D0%9A-%D0%86%D0%9D%D0%A4%D0%A0-%D0%97%D0%90%D0%91-%D0%A1%D0%98%D0%9B-%D0%9E%D0%91-%D0%94%D0%95%D0%A0%D0%96.pdf

17. Доктрина “З організації військових перевезень та транспортування у Збройних Силах України”. Затверджено начальником ГШ ЗС України від 16.10.2023 № 4049/НВГШ URL: <https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2022/04/%D0%92%D0%9A%D0%9F-4-0003.01->

[%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B0-%D0%B7-%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%96%CC%88-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%83-%D0%97%D0%A1%D0%A3.pdf](#)

18. Настанова “Квартирно-експлуатаційні установи та підрозділи інженерно-інфраструктурного забезпечення”, затверджена наказом командира військової частини А0307 від 12.02.2021 № 2021, ВКДП 4-32(03).01. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-13#Text>

Для фахівців проектного менеджменту

Введення в проектний менеджмент. Місце та роль програмно-проектного менеджменту у системі оборонного менеджменту МОУ та ЗСУ. Досвід провідних держав НАТО в управлінні проектами. Стандарти та основні поняття. Критерії проекту. Організаційні засади діяльності з управління проектами. Процесний підхід в управлінні проектами. Організаційна структура управління проектами. Розподіл повноважень між суб'єктами проектного управління. Управління заінтересованими сторонами проекту. Визначення заінтересованих сторін проекту. Матриця відповідальності.

Ініціювання проекту. Ініціювання проекту. Статут проекту та його значення. Формування цілей проекту, критеріїв успіху. Попередній аналіз проекту. Статут проекту та його значення. Структура статуту проекту. Розроблення інтелектуальної карти проекту. Визначення цілей та очікуваних результатів. Визначення базових вимог (припущень) і обмежень проекту. Використання методу DOTMLPFI при моделюванні проекту. Опрацювання статуту проекту. Визначення цілей, базових вимог (припущень) і обмежень проекту. Розроблення Статуту проекту. Визначення базових вимог і обмежень проекту. Визначення процедури передачі результатів закриття та розвитку проекту. Визначення етапів проекту. Учасники проекту та заінтересовані сторони. Керівництво проекту та розподіл повноважень. Учасники проекту та заінтересовані сторони. Розроблення Статуту проекту. Визначення керівного складу проекту та розподіл відповідальності та повноважень.

Планування проекту. Визначення переліку робіт та операцій. Визначення послідовності операцій та взаємозв'язку між ними. Оцінка тривалості операції. Типи ресурсів. Порядок визначення необхідних ресурсів. Бюджет проекту. Значення управління ризиками та процеси управління ризиками. Якісний аналіз та матриця ризиків. Управління ризиками в ході реалізації проекту. Сутність, призначення та взаємозв'язок процесів. Контроль розкладу та вартості. Контроль якості, ризиків та комунікацій. Процедура управління змінами. Оцінка успішності проекту та звіт про завершення.

Література для підготовки:

1. Методичні рекомендації з управління проектами. Міністерство оборони України, 2019. – 50 с. Затверджені Міністром оборони України 20.02.2019. URL: https://www.mil.gov.ua/content/oboron_plans/Metod_recomendacii_z_upravlinnia_proektamy.pdf
2. Міністерство оборони України. Військовий стандарт 01.040.011 (видання 1). Оборонне планування. Програмно-проектний менеджмент. Управління проектами. К.: 2020. URL: https://www.mil.gov.ua/content/other/VST_command_projects.pdf
3. Наказ МО України від 22.12.2020 р. № 484 “Порядок організації та здійснення оборонного планування в Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та інших складових сил оборони” URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2020/484_nm.pdf
4. Основи оборонного менеджменту : навч. посіб. / [М. Я. Ткач, В. С. Корендович, С. А. Ясенко та ін.]. -К. : НУОУ, 2024. - 346 с. URL: <https://elib.nuou.org.ua/katalog/osnovi-oboronного-menedzhmentu.html>
5. Планування операцій оперативного угруповання військ за стандартами НАТО: навч.посіб. / кол. авторів; за заг. ред. А. В. Голованова. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2021. – 108 с. URL: <https://elib.nuou.org.ua/katalog/planuvannia-operatsii-za-standartamy-nato-211125.html>
6. Військовий стандарт “Оборонне планування. Програмно-проектний менеджмент. Управління програмою/підпрограмою проектів” ВСТ 01.040.010 – 2021 (01). URL: https://www.mil.gov.ua/content/other/VST_projects.pdf

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад’юнктурі за спеціальністю К7 Озброєння та військова техніка (“255 Озброєння та військова техніка”)

Основні етапи експлуатації ОВТ. Забезпечення військ ОВТ. Отримання, введення в експлуатацію, облік, передача та списання ОВТ. Порядок подання рекламаций. Класифікація ОВТ за групами експлуатації. Вимоги керівних документів за нормами витрат ресурсу ОВТ. Планування експлуатації ОВТ та облік витрат ресурсу. Категорювання ОВТ. Вимоги керівних документів та загальні положення з технічного обслуговування ОВТ. Види технічного обслуговування та їх характеристики (призначення, періодичність проведення, сили та засоби, що залучаються, основні роботи, що виконуються). Вимоги керівних документів з організації зберігання ОВТ у військах. Організація перевірки стану ОВТ. Періодичність перевірок стану ОВТ посадовими особами. Організація транспортування ОВТ. Вимоги керівних документів до місць зберігання стрілецької зброї та боєприпасів.

Складові частини відновлення ОВТ. Види ремонту та їх характеристики (призначення, періодичність проведення, якими силами та

засобами проводяться основні роботи, що виконуються). Способи та методи ремонту ОВТ. Організація військового ремонту ОВТ в стаціонарних умовах. Пости, ділянки і приміщення пункту технічного обслуговування і ремонту. Порядок здавання ОВТ в ремонт і отримання з ремонту. Планування, облік і звітність при військовому ремонті. Організація ремонту ОВТ в польових умовах. Призначення, основне технологічне обладнання та тактико-технічні характеристики рухомих засобів технічного обслуговування, ремонту та евакуації ОВТ.

Призначення вимірювань параметрів технічних засобів ОВТ. Фізичні основи вимірювань. Види, засоби і методи вимірювань. Похибки вимірювань та їх класифікація. Поняття невизначеності вимірювань. Метрологічні характеристики засобів вимірювальної техніки військового призначення. Вимірювально-інформаційні системи та їх метрологічне обслуговування.

Основи теорії ймовірності та математичної статистики. Випадкова подія. Визначення ймовірності. Основні закони теорії ймовірностей. Теорема Байєса. Випадкова величина. Розподіл дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Багатомірні розподіли. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Характеристики багатомірних розподілів. Основні типи розподілів та їх характеристики: біноміальний розподіл, розподіл Пуассона, рівномірний розподіл, розподіл Гауса. Закон великих чисел. Оцінка параметрів розподілів за результатами спостережень. Вибіркове середнє і вибіркова дисперсія. Довірчий інтервал.

Література для підготовки:

1. Порядок логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1208. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1208-2018-%D0%BF#Text>.

2. Доктрина “Об’єднана логістика”, затверджена Головнокомандувачем ЗС України. URL: https://sprotyvg7.com.ua/wp-content/uploads/2024/08/2_%D0%A1%D0%9F-4-003003.01-%D0%94%D0%9E%D0%9A-%D0%9E%D0%91-%D0%9B%D0%9E%D0%93.pdf

3. Тимчасове керівництво з організації забезпечення матеріальними засобами та послугами Збройних Сил України, затверджене наказом ГШ ЗС України від 26.12.2019 № 582.

4. ДСТУ В-П 15.004:2020 “Система розроблення і поставлення на виробництво озброєння та військової техніки. Стадії життєвого циклу озброєння та військової техніки”.

5. Надійність техніки. Терміни та визначення: ДСТУ 2860:94. – [Чинний від 1996-01-01]. – К.: Держстандарт України, 1995. – 79 с.

6. Надійність техніки. Плани випробувань для контролю середнього наробітку до відмови (на відмову): ДСТУ 3942-2000 (ГОСТ 27.506-2000)

Частина 2. Дифузійний розподіл. – К.: Держспоживстандарт України, 2001. – 30 с. – (Національний стандарт України).

7. Надійність техніки. Методи оцінки показників надійності за експериментальними даними: ДСТУ 3004-95. – К.: Держспоживстандарт України, 1995. – 129 с. – (Національний стандарт України).

8. Надійність техніки. Моделі відмов. Основні положення: ДСТУ3433-96. – К.: Держспоживстандарт України, 1996. – 42 с. – (Національний стандарт України).

9. Надійність техніки. Методи розрахунку показників надійності: ДСТУ 2862-94. – К.: Держспоживстандарт України, 1994. – 90 с. – (Національний стандарт України).

10. R. Keith Mobley. Maintenance Engineering Handbook. Seven Edition /R. Keith Mobley, Lindley Higgins, Darrin J. Wikoff. – McGraw-Hill Companies, 2008. – 1244 p. URL: <http://lib.uhamka.ac.id/file?file=digital/62943-Maintenance%20Engineering%20Handbook.pdf>

11. Експлуатація та ремонт військової техніки. Терміни та визначення : ДСТУ В 3576-97 – [чинний від 1997-03-07]. – К. : Держстандарт, 1998. – 22 с.

12. ДСТУ В 15.003:2021 Система розроблення і поставлення на виробництво озброєння та військової техніки. Процеси життєвого циклу озброєння та військової техніки.

13. Методологічні й системотехнічні аспекти інформаційного забезпечення управління системами військового призначення та діяльністю в оборонній сфері : монографія /О.Ф. Величко, Д.А. Гриб, Б.О. Демідов, О.П. Коростельов, Ю.Ф. Кучеренко, М.І. Луханін, І.Б. Чепков, О.О. Хмелевська; за ред. Б.О. Демидова, О.П. Коростельова. Т.1. Київ: Видавничий дім “Стилос”, 2021. – 624 с. URL: <https://hups.mil.gov.ua/assets/uploads/library/nadhodzhennya/kv%D1%96ten-cherven-2021/pdf/52.pdf>

14. Методологічні й системотехнічні аспекти інформаційного забезпечення управління системами військового призначення та діяльністю в оборонній сфері : монографія /О.Ф. Величко, Д.А. Гриб, Б.О. Демідов, О.П. Коростельов, Ю.Ф. Кучеренко, М.І. Луханін, І.Б. Чепков, О.О. Хмелевська; за ред. Б.О. Демидова, О.П. Коростельова. Т.2. Київ: Видавничий дім “Стилос”, 2021. – 592 с. URL: <https://hups.mil.gov.ua/assets/uploads/library/nadhodzhennya/kv%D1%96ten-cherven-2021/pdf/53.pdf>

15. Основи організації експлуатації і ремонту озброєння та військової техніки: Навчальний посібник. – Київ: НУОУ, 2018. – 400 с.

16. Чепков І.Б. Теорія озброєння. Науково-технічні проблеми та завдання. Т. 6. Воєнно-економічний аналіз життєвого циклу озброєння та військової техніки: теоретико-методологічні засади: монографія / І.Б. Чепков, В.В. Зубарєв, В.К. Борохвостов [та ін.]. К. : ВД Дмитра Бураго, 2018. – 475 с.

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктуру за спеціальністю К10 Цивільна безпека (“263 Цивільна безпека”)

Основні етапи розвитку цивільної безпеки України, їх особливості та

тенденції.

Законодавча та нормативно-правова база щодо сфери цивільної безпеки України. Система цивільної безпеки та органи управління України. Завдання місцевих органів влади у сфері цивільної безпеки України.

Мета, принципи і завдання цивільної безпеки держав Західної Європи. Структури системи цивільної безпеки і їх підсистем країн західної Європи.

Склад і структура спеціальних уповноважених центральних органів виконавчої влади з питань цивільної безпеки країн НАТО та Європейського союзу. Урядові органи державного нагляду у сфері цивільної безпеки країн НАТО та Європейського союзу.

Структура аварійно-рятувальних сил провідних країн світу. Види та класифікація аварійно-рятувальних структур в країнах західної Європи. Керівництво аварійно-рятувальними роботами в країнах Євросоюзу.

Завдання моніторингу надзвичайних ситуацій. Система моніторингу і прогнозування надзвичайних ситуацій України. Принципи прогнозування надзвичайних ситуацій. Основна мета і завдання Державної системи моніторингу довкілля. Суб'єкти Державної системи моніторингу довкілля. Моніторинг потенційно небезпечних об'єктів.

Визначення системи виявлення і оповіщення про радіаційне, хімічне, біологічне зараження у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України. Завдання системи виявлення і оповіщення про радіаційне, хімічне, біологічне зараження у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України. Сили і засоби системи виявлення і оповіщення про радіаційне, хімічне, біологічне зараження. Підсистема запобігання надзвичайним ситуаціям і ліквідації їх наслідків у підпорядкованих організаціях, на підвідомчих об'єктах і територіях Міністерства оборони і Збройних Сил України.

Визначення цивільного захисту. Класифікації надзвичайних ситуацій. Основні принципи здійснення цивільного захисту. Склад сил цивільного захисту єдиної державної системи цивільного захисту. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту. Основи ліквідації наслідків техногенних аварій на потенційно небезпечних об'єктах. Класифікація надзвичайних ситуацій. Структура основних заходів із ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту. Формування цивільного захисту. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій. Заходи радіаційного і хімічного захисту населення і територій. Заходи біологічного захисту населення, тварин і рослин. Заходи щодо забезпечення пожежної безпеки. Джерела небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Організація робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Заходи аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період. Взаємодія органів управління та сил цивільного захисту.

Основи теорії ймовірності та математичної статистики. Випадкова подія. Визначення ймовірності. Основні закони теорії ймовірностей. Теорема Байєса.

Випадкова величина. Розподіл дискретної випадкової величини. Щільність розподілу та інтегральна функція розподілу безперервної випадкової величини. Багатомірні розподіли. Математичне очікування і дисперсія випадкової величини. Характеристики багатомірних розподілів. Основні типи розподілів та їх характеристики: біноміальний розподіл, розподіл Пуассона, рівномірний розподіл, розподіл Гауса. Закон великих чисел. Оцінка параметрів розподілів за результатами спостережень. Вибіркове середнє і вибіркова дисперсія. Довірчий інтервал.

Література для підготовки:

1. Закон України “Про національну безпеку України”
2. Указ Президента України від 26.05.2015 № 287/2015 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року “Про Стратегію національної безпеки України”.
<https://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070>
3. Указ Президента України від 24.09.2015 № 555/2015 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 02.09.2015 “Про нову редакцію Военної доктрини України”.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015#Text>
4. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави (підручник). – К.: НУОУ, 2015. – 620 с.
5. Глобальна та національна безпека (підручник). – К.: НАДУ, 2016. – 781 с. https://duikt.edu.ua/uploads/1_330_42449633.pdf
6. Основи воєнної безпеки держави (підручник). – К.: НУОУ, 2017, – 204 с.
7. Основи зовнішньої політики України (підручник). – К.: НУОУ, – 2018. – 240с.
8. Теоретичні основи національної безпеки і оборони держави. Навчальний посібник. – К.: НУОУ, 2013. – 168 с.
9. Бойове забезпечення механізованих (танкових) підрозділів у загальновійськовому бою: навчальний посібник О.В. Хіврич, С.П. Корінний, Ю.І. Альошин, В.М. Гусаренко, О.Ю. Турський, М.М. Петренко, О.І. Ващенко, А.А. Нікітін – К.: ФПОЗ НУОУ, 2018. – 165 с.
10. Наказ МО України від 22.12.2016 № 702 “Про затвердження Інструкції з функціонування системи виявлення і оповіщення про РХБ зараження у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України”. Київ : МО України, 2016. – 20 с.
11. Блекот О. М., Романюк В. П., Нікітін А. А., Коцюруба В. І. Методика оцінювання обстановки у надзвичайних ситуаціях техногенного та природного характеру: навч.-метод. посіб. Київ : НУОУ, 2018. – 124 с.
12. Биченок М. М. Довгий С. О. Основи інформатизації управління регіональною безпекою: навч. посіб. Київ: Наук. думка, 2004. – 287 с.
13. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

14. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова КМ України від 09.01.2014 р. № 11 (зі змінами). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>

15. Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту: Постанова КМ України від 11.03.2015 № 101 (зі змінами). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/101-2015-%D0%BF#Text>

16. Загорка О.М., Мосов С.П., Сбитнев А.І., Стужук П.І. Елементи дослідження складних систем військового призначення. – К.: НАОУ. – 2005. – 124 с.

Програма окремого вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктурі за спеціальністю К10 Цивільна безпека “263 Цивільна безпека” з іншою базовою освітою

Принципи та методи управління органами та підрозділами цивільного захисту. Державна політика у сфері цивільного захисту. Особливості побудови та управління єдиною державною системою цивільного захисту. Склад та структура органів управління єдиної державної системи цивільного захисту. Роль і місце центральних органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту. Державна служба України з надзвичайних ситуацій як центральний орган виконавчої влади з реалізації державної політики у сфері цивільного захисту. Завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту та особливості їх введення. Сили і засоби функціональних і територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту, порядок утворення та організація діяльності. Оперативно-рятувальна служба Державної служби України з надзвичайних ситуацій, як складова сил цивільного захисту.

Організація управління діями органів управління та їх силами під час виникнення надзвичайних ситуацій та їх ліквідації. Особливості планування роботи єдиної державної системи цивільного захисту. Характеристика системи моніторингу і прогнозування надзвичайних ситуацій. Поняття ризику та його характеристики. Основи теорії пожежних ризиків. Комплексна оцінка небезпеки територій. Управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій.

Система організації техногенної безпеки в Україні. Організація техногенної безпеки на потенційно-небезпечних об'єктах та об'єктах підвищеної небезпеки. Забезпечення техногенної безпеки хімічно-небезпечних об'єктів. Забезпечення техногенної безпеки радіаційно-небезпечних об'єктів. Забезпечення техногенної безпеки пожежо-вибухонебезпечних об'єктів. Паспортизація потенційно небезпечних об'єктів. Ідентифікаційні характеристики об'єктів підвищеної небезпеки та порядок їх визначення. Декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки.

Організація реагування на надзвичайні ситуації. Дії сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації природного

характеру гідрологічного походження. Дії сил цивільного захисту під час ліквідації пожежі в екологічних системах. Дії сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на хімічно небезпечних об'єктах. Дії сил цивільного захисту при ліквідації наслідків радіаційних аварій. Дії сил цивільного захисту при ліквідації наслідків аварій на арсеналах, складах боєприпасів та інших об'єктах військового призначення. Дії сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків катастроф на залізничному транспорті. Дії сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків катастроф на авіаційному транспорті. Дії сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків катастроф на водному транспорті.

Література для підготовки:

1. Конституція України, ПВР від 28.06.1996, ВВР № 30. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України від 16.03.2000 № 1550-III “Про правовий режим надзвичайного стану”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>
3. Закон України “Про об'єкти підвищеної небезпеки”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>
4. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
5. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова КМ України від 09.01.2014 р. № 11 (зі змінами). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2015 №101 “Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/101-2015-%D0%BF#Text>
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.09.2013 №616 “Про затвердження положення про добровільні формування цивільного захисту”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616-2013-%D0%BF#Text>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 314 “Про затвердження Порядку утворення та функціонування пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення добровільної пожежної охорони”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314-2023-%D0%BF#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 06.10.2013 №787 “Про затвердження порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/787-2013-%D0%BF#Text>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 №409 “Про затвердження типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/409-2015-%D0%BF#Text>
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.07.2015 №469 “Про затвердження положення про спеціалізовані служби цивільного захисту”. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469-2015-%D0%BF#Text>
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2017 №733 “Про

затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту”.
https://ips.ligazakon.net/document/KP170733?ed=2021_03_17

13. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 №715 “Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки Державною службою з надзвичайних ситуацій”.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/715-2018-%D0%BF#Text>

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.2024 №684 “Деякі питання функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем”.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/684-2024-%D0%BF#Text>

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2022 № 1030 “Деякі питання ідентифікації об’єктів підвищеної небезпеки”.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1030-2022-%D0%BF#Text>

16. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 223 “Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня”.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223-2018-%D0%BF#Text>

17. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.01.2017 №61-р “Про схвалення Стратегії реформування системи Державної служби України з надзвичайних ситуацій” [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/61-2017-%D1%80> .

18. Розпорядження Кабінету міністрів України від 22.01.2014 №37-р “Про схвалення Концепції управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру”.
https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=57319

19. Методика оцінювання обстановки у надзвичайних ситуаціях техногенного та природного характеру: навч.-метод. посіб. – К.: НУОУ ім. І. Черняхівського, 2018, 124 с.

20. Екологічна безпека військ (сил) та протимінна діяльність: підр. / [Т.Л. Куртсеітов, В.І. Коцюруба, О.М. Блекот та ін.]. – К.: НУОУ ім. І. Черняхівського, 2021. – 204 с.

21. Теоретичні основи оцінювання ефективності функціонування системи хімічного, біологічного, радіологічного, ядерного захисту військ (сил): навч. посіб. / [А. А. Нікітін, І. С. Мещеряков, В. П. Романюк та ін.]. – К.: НУОУ, 2024. – 156 с.